

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ
УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
В УКРАЇНІ**

Виконав: магістрант 3-го курсу, групи 8.2817-з
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»
Т.В. Кравченко

Керівник: доцент кафедри соціальної філософії
та управління,
доцент, к.політ.н. Мірошніченко Г.О.

Рецензент: завідувач кафедри соціології,
доцент, д.філос.н. Скворець В.О.

Запоріжжя – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціології та управління
Кафедра соціальної філософії та управління
Рівень вищої освіти магістр
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри соціальної філософії та управління

_____ Т.І.Бутченко
« ____ » _____ 2020 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Кравченко Таїсії Вікторівни

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи Інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні
керівник роботи Мірошніченко Галина Олександрівна, к.політ.н., доцент

(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «29» травня 2019 року № 804-с

2. Строк подання студентом роботи 20 лютого 2020 року

3. Вихідні дані до роботи Дяченко Н. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02\(10\)/14.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02(10)/14.pdf); Коваль Р.А. Інформаційне забезпечення діяльності органів державної влади в умовах глобалізації на регіональному рівні URL : [http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration /vol1/103-11.pdf](http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol1/103-11.pdf); Основи інформаційної безпеки та захисту інформації у контексті євроатлантичної інтеграції України: наук.-метод. посіб. Київ :НВЦ «Євроатлантикінформ», 2006. 104 с.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1. Вивчити стан наукової розробки проблеми інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні. 2. Здійснити уточнення змісту головних понять дослідження: «державне управління», «публічна служба», «інформаційне забезпечення». 3. Обґрунтувати основні принципи та методи дослідження, що використовуються у даній роботі. 4. Вивчити правове регулювання інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні. 5. Визначити інституціональний підхід інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні. 6. Проаналізувати інформаційне забезпечення системи управлінської

діяльності державних службовців на прикладі Великобілозерської районної державної адміністрації Запорізької області. 7. Визначити основні шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Мірошниченко Г.О., доцент кафедри соціальної філософії та управління	29.05.2019	29.05.2019
Розділ 2	Мірошниченко Г.О., доцент кафедри соціальної філософії та управління	24.06.2019	24.06.2019
Розділ 3	Мірошниченко Г.О., доцент кафедри соціальної філософії та управління	23.09.2019	23.09.2019

7. Дата видачі завдання 29 травня 2019 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи	Березень 2019	<i>виконано</i>
2.	Бібліографічний пошук	Квітень 2019	<i>виконано</i>
3.	Розробка основних положень роботи	Травень 2019	<i>виконано</i>
4.	I розділ	Червень 2019	<i>виконано</i>
5.	II розділ	Вересень 2019	<i>виконано</i>
6.	III розділ	Листопад 2019	<i>виконано</i>
7.	Систематизація висновків	Січень 2020	<i>виконано</i>
8.	Нормоконтроль	Лютий 2020	<i>виконано</i>

Студент _____ Т.В. Кравченко

Керівник роботи _____ Г.О. Мірошниченко

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ О.В.Заїка

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота складається з 97 сторінок, 91 позиції у списку літератури.

СИСТЕМА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПУБЛІЧНА СЛУЖБА

Мета дослідження: дослідити проблему інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.

Об'єкт дослідження: управлінська діяльність державних службовців в Україні у інформаційному забезпеченні.

Предмет дослідження: процес інформаційного забезпечення в системі управлінської діяльності державних службовців.

Методи дослідження: аналіз, синтез, абстрагування, індукція, дедукція, структурно-функціональний, системний, правовий та історичний.

Наукова новизна: одержаних результатів полягає в розробці теоретико-практичних засад щодо вдосконалення інформаційного забезпечення управлінської діяльності органів державної влади.

Гіпотеза: вдосконалення системи інформаційного забезпечення сприяє формуванню механізму інформаційного забезпечення державних службовців в Україні.

Висновки: 1. Інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців є невід'ємною складовою управлінського процесу.

2. Правове регулювання інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні є досить розвинутим в теоретичному аспекті, але на практичному рівні є багато прогалин.

3. Шляхами удосконалення інформаційного забезпечення є: правовий, що стосується уточнення чи доповнення діючого законодавства; освітянський, щодо створення умов підготовки і перепідготовки управлінських кадрів та інформаційно-правовий, що спрямований на забезпечення активної участі суспільства в комунікаційних процесах.

SUMMARY

Diploma thesis consists of 97 pages, 91 literature sources.

MANAGEMENT SYSTEM, PUBLIC ADMINISTRATION, INFORMATION PROVISION, PUBLIC SERVICE

Research purpose is to study the problem of information provision of the civil servants' management system in Ukraine.

Research object is the civil servants' management in information provision in Ukraine.

Research subject is the process of information provision in the civil servants' management system.

Research methods are analysis, synthesis, abstraction, induction, deduction, structural and functional, systemic, legal and historical.

Research novelty lies in the development of theoretical and practical basis for improving information provision of the public authorities' management.

Research hypothesis is that improvement of the information provision system contributes to the formation of information provision mechanism of civil servants in Ukraine.

Conclusions: 1. Information provision for the civil servants' management system is an integral part of the management process.

2. Legal regulation of information provision for the civil servants' management system in Ukraine is quite advanced in theory, but at the practical level there are many gaps.

3. Ways to improve information provision are: legal, concerning the clarification or amendment of the current legislation; educational, on the creation of conditions for training and retraining of administrative personnel; informational and legal, aimed at ensuring the active participation of society in communication processes.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ.....	8
1.1. Стан наукової розробки проблеми інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців.....	8
1.2. Уточнення основних понять дослідження: «система управлінської діяльності», «державне управління», «інформаційне забезпечення», «публічна служба».....	17
1.3. Принципи і методи дослідження інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.....	27
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ.....	32
2.1. Правове регулювання інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.....	32
2.2. Механізм інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.....	38
РОЗДІЛ 3. ФАКТОРИ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ.....	59
3.1. Інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців на прикладі Великобілозерської районної державної адміністрації Запорізької області.....	59
3.2. Основі шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.....	64
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	72
ДОДАТКИ	
ДОДАТОК А.....	81
ДОДАТОК Б.....	82
ДОДАТОК В.....	83
ДОДАТОК Г.....	95

ВСТУП

Актуальність роботи. Проблема підготовки працівників до інформаційної діяльності, тобто до управлінських дій з обміну інформацією, набула особливої актуальності, оскільки це вид управлінської взаємодії, пов'язаний зі створенням режиму ефективного обміну інформацією в системі публічної влади, між інститутами публічної влади та зовнішнім середовищем, спрямований на уточнення змісту управлінських рішень тощо.

Однією з функцій державного управління, надзвичайно важливою і актуальною, що сприяє налагодженню взаємовідносин між державними та органами місцевого самоврядування і суспільством (кожною окремою людиною-отримувачем послуг) є встановлення, організація та постійна підтримка зв'язків з громадськістю.

Проблемна ситуація: інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні, полягає у необхідності підвищення кваліфікації персоналу, який займається інформаційним забезпеченням державної служби та забезпеченні готовності державних службовців до використання і оброблення інформації та підвищення їх кваліфікації.

Об'єкт дослідження: управлінська діяльність державних службовців в Україні у інформаційному забезпеченні.

Предмет дослідження: процес інформаційного забезпечення в системі управлінської діяльності державних службовців.

Мета дослідження: дослідити проблему інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.

Завдання дослідження:

- вивчити стан наукової розробки проблеми інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні;
- здійснити уточнення змісту головних понять дослідження: «державне управління», «публічна служба», «інформаційне забезпечення»;

- обґрунтувати основні принципи та методи дослідження, що використовуються у даній роботі;
- вивчити правове регулювання інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні;
- визначити інституціональний підхід інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні;
- проаналізувати інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців на прикладі Великобілозерської районної державної адміністрації Запорізької області;
- визначити основні шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.

Новизна: одержаних результатів полягає в розробці теоретико-практичних засад щодо вдосконалення інформаційного забезпечення управлінської діяльності органів державної влади.

Гіпотеза: вдосконалення системи інформаційного забезпечення сприяє формуванню механізму інформаційного забезпечення державних службовців в Україні.

Структура роботи: Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури.

РОЗДІЛ 1

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ

1.1. Стан наукової розробки проблеми інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців

Сьогодні інформація здійснює значущий вплив на функціонування різноманітних соціальних систем як на міжнародному рівні, так і загальнодержавному. З огляду на це, інформаційне забезпечення процесів управління стає найважливішим видом забезпечення практично усіх сфер діяльності суспільства. Відтак, інформаційне забезпечення публічної влади є наріжним каменем для прийняття управлінських рішень. Поширення інформаційних технологій в роботі органів державної влади дозволяє підвищити рівень управлінської діяльності.

З'ясовуючи важливість інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців варто проаналізувати думки науковців щодо інформаційного забезпечення.

На думку Галаган Л.М. на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства у всіх провідних державах світу ступінь використання інформаційного простору та інформаційних технологій органами державної влади стає безпосереднім чинником економічного зростання, соціально-політичної стабільності та розвитку демократичних засад в управлінні державою. Реалізуючи свою компетенцію, органи державної влади вивчають і узагальнюють інформацію, що надходить від підпорядкованих органів, громадськості та з інших джерел, тому інформація, що надходить по каналах зворотнього зв'язку, по-суті є основою для прийняття органом публічної влади необхідних рішень. Збір інформації залежить від управлінських завдань та потреб. В залежності від цього обираються і відповідні методи збору

інформації. Тому передусім визначається мета збору інформації, тобто треба усвідомити, яка інформація (за змістом), кому (якій категорії користувачів), коли (до якого терміну або на якому етапі роботи) та в якій формі (на якому рівні згортання) потрібна. При цьому на органи державної влади, як і на інші організації, розповсюджується дія закону інформованості-впорядкованості: чим більшою за обсягом і кращою за якістю інформацією про внутрішнє і зовнішнє середовище володіє організація, тим більшою є ймовірність її стійкого функціонування (самозбереження). Адже, ефективність використання інформаційних комунікацій значною мірою залежить від диктованого потребами соціальних структур рівня їх наповнення інформацією.

Джерелами цього наповнення є наявні суспільно значущі інформаційні ресурси, зосереджені в системі суспільних інформаційних баз, а також процеси інфотворення, суспільна організація виробництва необхідної інформації.

В даному контексті особливої актуальності набуває інформаційне забезпечення органів публічної влади. Інформаційне забезпечення – це динамічна система одержання, оцінки, зберігання та переробки даних, створена з метою вироблення управлінських рішень [1]. Його можна розглядати і як процес забезпечення інформацією, і як сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі у процесі її функціонування.

Зміст інформаційного забезпечення складають наступні етапи: постановка завдань відповідних інформаційних зв'язків і цілей інформування; створення фонду відомостей, банку даних; обробка інформації, її систематизація, внаслідок чого відомості стають придатними для подальшого використання; визначення найоптимальнішого режиму використання усіх форм і засобів поширення (обміну) інформації, застосування найраціональніших з них; надання (поширення) інформації за допомогою спеціальних форм і засобів (повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи, оприлюднення правових актів та ін.).

На сьогодні, в процесі інформаційного забезпечення органів державної влади продовжують широко використовуватись традиційні джерела інтелектуальної інформації: правової (Конституція України, інші законодавчі та підзаконні нормативні правові акти, міжнародні договори та угоди, норми і принципи міжнародного права, а також ненормативні правові акти, повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи, інші джерела інформації з правових питань), соціологічної (документовані або публічно оголошені відомості, у яких відображено результати соціологічних опитувань, спостережень та інших соціологічних досліджень), документованої інформації про особу (видані на її ім'я документи, а також відомості про особу, зібрані державними органами влади та органами місцевого самоврядування в межах своїх повноважень), інформації довідниково-енциклопедичного характеру (енциклопедії, словники, довідники, рекламні повідомлення та оголошення, путівки, картографічні матеріали тощо, а також довідки, що даються уповноваженими на те державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, організаціями, їх службовими особами та автоматизованими інформаційними системами) та ін.

Структура інституціонального механізму державної політики в галузі електронних інформаційних ресурсів в Україні представлена трьома окремими групами суб'єктів, що мають інституціональну та процедурну специфіку діяльності. Першу групу складають центральні органи державної влади, які в рамках загальної компетенції визначають основні засади державної інформаційної політики і в рамках останньої вирішують питання державних електронних інформаційних ресурсів (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України). Друга група – це центральні органи виконавчої влади, що мають спеціальну компетенцію в інформаційній сфері і реалізація державної інформаційної політики в галузі електронних інформаційних ресурсів є одним з основних напрямів їх діяльності (Державний комітет інформатизації України, Міністерство транспорту та зв'язку України, Адміністрація державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації

України). Третя група – інші органи державної влади та місцевого самоврядування, для яких реалізація державної інформаційної політики в галузі електронних інформаційних ресурсів є допоміжним видом діяльності та здійснюється в рамках інформаційного забезпечення основних напрямів своєї діяльності.

В процесі інформаційного забезпечення усіх рівнів користувачів, в тому числі і державного, в Україні існує ціла низка наукових установ (науково-дослідні інститути, бібліотеки, аналітичні центри, інформаційні служби та ін.), що займаються формуванням систем електронних ресурсів різних напрямків інтелектуальної інформації і засобів доступу до них. При цьому, незважаючи на позитивну динаміку розвитку електронних інформаційних ресурсів, невирішеними проблемами залишаються відомчий підхід до їх створення, значне дублювання інформації, відсутність єдиних стандартів та несумісність ресурсів, складність доступу тощо. Одним з варіантів вирішення цих та інших проблемних питань, може стати створення координаційного центру на базі наукової установи, яка б забезпечувала інтеграцію електронних інформаційних потоків з різних суб'єктів продукування інтелектуальної інформації на державному рівні. Внаслідок такого стану на сьогодні актуальним залишається питання можливості надання інтегрованих державних послуг, у тому числі, адміністративних послуг електронними засобами.

Це стосується, наприклад, розвитку системи електронного урядування, яка виступає засобом, що забезпечує інформаційну взаємодію органів виконавчої влади між собою, з громадянами та юридичними особами на основі сучасних інформаційних технологій. Ця інформаційна взаємодія включає надання інформаційних та адміністративних послуг і на неї покладається сприяння ефективності державного управління шляхом інноваційних перетворень в сфері інформаційного забезпечення органів державної влади.

Останнє передбачає:

– налагодження інформаційних комунікацій між суб'єктами державної влади всіх рівнів, створення централізованих баз даних з технологіями

розподіленої обробки даних для забезпечення електронного документообігу в усіх державних органах та установах;

- забезпечення надання державними органами повного спектру інформаційних послуг електронними засобами всім категоріям громадян у доступній та зручній формі, без часових та просторових обмежень;

- розвитку електронного ринку товарів і послуг для забезпечення державних замовлень, організації тендерів, ефективності управління виробництвом та реалізацією товарів і послуг з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників на міжнародному ринку;

- впровадження електронної демократії як форми забезпечення прозорості, довіри у відносинах між державою і громадянами, приватним бізнесом, громадськими організаціями та інституціями;

- відкритості державного управління для громадського й суспільного обговорення, контролю та ініціатив;

- підвищення якості життя громадян через удосконалення надання соціальних послуг, системи охорони здоров'я, забезпечення гарантій правової, екологічної та особистої безпеки, розширення можливостей для освіти;

- впровадження системи електронного голосування як форми забезпечення прозорості виборчого процесу, зворотного зв'язку відносин виборець-депутат та контролю за діяльністю депутатів з боку виборців.

Це також сприятиме формуванню інформаційних ресурсів органів державної влади, вагому частку яких складає інформація, що надходить від юридичних та фізичних осіб як реакція на прийняті органами влади рішення.

На сьогодні в Україні розроблено та схвалено (Розпорядження КМ від 13.12.2010 р. N 2250-р) Концепцію розвитку електронного урядування [2], яка визначає мету, основні завдання, пріоритети, етапи побудови електронного урядування на період до 2015 року, а також очікувані наслідки від його впровадження. При цьому, проект електронного уряду в Україні вже має певне практичне втілення. Позитивним прикладом може слугувати досвід податківців та митників (представлення податкової звітності в електронному вигляді та

створення системи електронного декларування, відповідно), інформаційні послуги загального призначення надаються органами виконавчої влади громадянам та юридичним особам з власних вебсайтів та за допомогою Єдиного вебпорталу. Разом з тим, порівнюючи послуги, що надаються вітчизняними органами влади, з базовими послугами ЄС, слід відзначити, що в більшості сайтів застосовані режими рівня інформування (надання безпосередньої інформації про державні (адміністративні) послуги) та односторонньої взаємодії (забезпечена можливість користувача отримати електронну форму документа), але все ще відсутні режими двосторонньої, інтелектуальної взаємодії (не забезпечена можливість обробки електронної форми документа, включаючи ідентифікацію) та проведення трансакцій.

Дяченко Н.П. в своїй статті аналізує стан та перспективи розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, його взаємозв'язок із процесом розробки прогнозних оцінок у державному управлінні.

Посилення впливу глобалізації майже на всі процеси суспільного буття обумовлює формування глобального інформаційного суспільства, в якому інформація стає стратегічним ресурсом та передбачає зміну парадигми інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Ю.В. Березовської вважає, що на сучасному етапі розвитку суспільства інформація відіграє велику роль у функціонуванні системи місцевого самоврядування. Інформація є найважливішим засобом організації та регуляції суспільної життєдіяльності, дієвим інструментом соціального управління.

На сьогодні в Україні для регламентації інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування діють нормативно-правові документи, пов'язані з реалізацією Національної програми інформатизації, зокрема законодавчі акти, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України тощо.

Також, різні аспекти інформаційного забезпечення органів державної влади розглядалися у роботах: В. Бакуменка, Л. Донець, В. Дорофієнка, Я. Клейнера, Г. Климовицької, Т. Куценко, В. Степанова. Водночас, за визначенням багатьох учених-дослідників, зокрема Р. Абдєєва, Т. Дейнеки, О. Іванова та ін., на сьогодні ще немає чіткого розуміння державної інформаційної політики взагалі й регіональної інформаційної політики зокрема, а також невирішеним залишається питання формування дієвого інформаційного забезпечення в діяльності місцевих органів влади.

На думку В. Авер'янова, «управлінський апарат у своїй повсякденній діяльності має обов'язково враховувати потреби створення інформаційної системи управління, який включає комплекс процедур і методів, спрямований на забезпечення керівництва системи управління інформацією, що необхідна для прийняття різноманітних рішень» [1]. Він виділяє такі «підходи до формування інформаційної системи управління: 1) орієнтація на реалізацію інформаційних потоків; 2) орієнтація на аналіз розподілу рішень і процесів їх прийняття, на побудову мережевих моделей; 3) орієнтація на поділ інтегрованої інформаційної системи на ряд невеликих підсистем, кожна з яких зорієнтована на прийняття одного чи групи управлінських рішень» [1].

Коваль Р.А. описує в своїй роботі інформаційне забезпечення є складовою інформаційної системи та одночасно однією з функцій державної інформаційної політики. Завданням інформаційного забезпечення на рівні регіону є здійснення інформаційного супроводження діяльності органів влади та місцевого самоврядування, громадсько-політичних об'єднань, комерційних організацій різних форм власності.

В.І. Григор'єв вважає, що ціль інформаційного забезпечення полягає в тому, щоб особа, яка приймає рішення, мала у своєму розпорядженні необхідний і достатній обсяг інформації у вигляді інформаційних одиниць (повідомлень, довідок, розрахунків, схем, діаграм тощо) та максимально можливих варіантів вирішення проблеми (пропозицій, порад чи рекомендацій) з оцінкою реально прогнозованих як позитивних, так і негативних наслідків.

Проте, основою цих усіх структур є людина – інформаційний співробітник і фахівець аналітик.

На думку Ю.О. Саричева, інформаційне забезпечення необхідно розглядати як невід’ємну складову державного управління, для реалізації якого є конкретні функціональні механізми управління, що в сукупності мають забезпечити збалансоване та ефективне функціонування єдиної системи державного управління. Державне управління по суті є інформаційним управлінням, де рішення приймаються на основі наявних інформаційних ресурсів, що отримуються за допомогою інформаційної інфраструктури.

В умовах сучасного інформаційного суспільства ще не до кінця з’ясована сутність інформаційного забезпечення в системі державного управління, що не дає змоги правильно визначити його роль та місце в цій системі.

Кондратенко О.Ю. вважає, що повноцінне функціонування органів державної влади сьогодні є неможливим без належного їх інформаційного забезпечення. У зв’язку з цим законодавчо вирішено було створити систему інформаційно-аналітичного забезпечення (СІАЗ). Основним завданням цієї системи є надання владним структурам найбільш необхідної інформації для оптимізації прийняття управлінських рішень. Задля полегшення діалогу влади з суспільством, поглиблення демократичних процесів, а також підвищення ефективності діяльності владних структур, постала необхідність прискореного створення системи Е-ряду та Е-урядування. Останнє є одним із вирішальних кроків до побудови демократичної держави та інформаційного суспільства у класичному розумінні цього слова.

Та Ганцюк Т. Д. говорить, що вітчизняне дискурсне поле досліджень проблематики інформаційного забезпечення органів публічної влади у його взаємозв’язку з формуванням та реалізацією державної інформаційної, соціальної та економічної політики й ширше – з формуванням в Україні умов для переходу до інформаційного суспільства доцільно структурувати: за філософсько-сутнісним змістом соціетального феномену інформаційно-аналітичного забезпечення будь-якої управлінської діяльності, стратегії

розвитку та шляхах подолання існуючих проблем і протиріч; за ознаками фокусування наукової уваги дослідника на категоріально-понятійних концептуальних складових інформаційного забезпечення, розкритті їх власної сутності та взаємозв'язку з іншими категоріями даного феномену; за концентруванням на соціально-політичних та правових аспектах інформаційного забезпечення органів публічної влади як механізму взаємодії влади та громадянського суспільства, встановленню зворотного зв'язку органів публічної влади з населенням; за структурно-функціональною побудовою та життєвим циклом спеціалізованих підрозділів органів публічної влади, відповідальних за інформаційне забезпечення владних структур; за ознаками фокусування наукової уваги на організаційно-технічних та програмно-технологічних аспектах діяльності інформаційно-аналітичних служб та інституцій.

Також, різним аспектам формування і реалізації державної політики в інформаційній сфері присвятили свої наукові та науково-методичні праці В. Авер'янов, Г. Атаманчук, І. Бачило, Ю. Бурило, С. Бухарін, А. Васильєв, Н. Грицяк, В. Копилов, Б. Кормич, І. Кресіна, Л. Кузенко, А. Кузьменко, Б. Лазарєв, Д. Лайон, О. Литвиненко, А. Макаренко, В. Наумов, В. Опришко, І. Панарін, Г. Почепцов, О. Радченко, С. Расторгуєв, О. Соснін, В. Цимбалюк, Л. Шиманський, В. Циганов, С. Чукут, О. Ющик та ін. У контексті дослідження розвитку теорії інформаційного суспільства становлять інтерес праці зарубіжних авторів, зокрема Т. Беннета, Е. Вартема, Л. Гроссмана, М. Дефлера і Д. Макквейла, М. Маклюєна, Є. Корадо, Дж. Лала, Г. Лассвела, Е. Тоффлера, Ч. Фаерстона, Е. Хілла та ін. Утім, з огляду на сучасні процеси демократизації суспільства, розбудову України як інформаційно зорієнтованої європейської держави впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освіту й науку стає повсякденною практикою. Тому дослідження інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні не втрачає актуальності, а якісні перетворення у цій сфері, зумовлені проголошенням керівництвом держави курсом на системну

модернізацію в контексті розвитку інформаційного суспільства, потребують концептуального обґрунтування на основі комплексного підходу.

Отже, проаналізувавши думки науковців основною вимогою до системи інформаційного забезпечення органів державної влади, особливо в умовах упровадження електронного урядування, є те, що вона повинна мати відкритий характер і забезпечувати інтерактивну взаємодію між підрозділами всередині окремої державної установи, між органами державної влади та місцевого самоврядування по вертикалі й по горизонталі, між органами влади та громадянами й підприємствами.

Інтегрована інформаційна система має забезпечити ефективну роботу органів державної влади завдяки удосконаленню їх інформаційно-аналітичних систем та використанню компонентів, що реалізують інтеграцію їх діяльності, а саме: телекомунікаційне середовище, інтегровану систему електронного документообігу, інтегровану систему управління інформаційними ресурсами, систему управління розподіленими технологіями аналітичних обчислень тощо.

1.2. Уточнення основних понять дослідження: «система управлінської діяльності», «державне управління», «інформаційне забезпечення», «публічна служба»

Для повного розуміння теми магістерської роботи з урахуванням усіх особливостей треба проаналізувати основні поняття дослідження.

Поняття «система управлінської діяльності».

Система управлінської діяльності являє собою сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних елементів, що утворюють впорядковану цілісність, єдність. Основою упорядкування системи управлінської діяльності є, як правило, мета її функціонування.

Система управлінської діяльності містить:

1) органи управління (посади і підрозділи), сукупність яких можна охарактеризувати як суб'єкт управління (працюючі в них люди є суб'єктами управлінської діяльності);

2) комунікаційні канали, за допомогою яких здійснюється взаємодія в системі управління;

3) набір цілей, стратегій, методів, технологій, процедур, розпоряджень, що регламентують виконання управлінських дій, юридично закріплених норм і правил, у єдності складають механізм управління;

4) матеріальну інфраструктуру управління.

Система управлінської діяльності повинна відповідати організаційним цілям, бути внутрішньо збалансованою, гнучкою і адаптивною, доступною контролю, допускати неформальні зв'язки між людьми.

Система управлінської діяльності - це процес створення, вдосконалення та підтримки функціонування організаційної структури при реалізації прийнятого управлінського рішення та розробленого плану заходів.

Суб'єктами управлінської діяльності (керуюча підсистема) є керівники різного рівня, наділені повноваженнями у сфері прийняття рішень у певних сферах діяльності організації:

– Керівники вищих рівнів управління: директори, їхні заступники, керівники великих підрозділів (департаментів, філій, відділень та ін.);

– Керівники середньої ланки: начальники функціональних підрозділів та їх частин (відділів, груп, бюро, лабораторій, секторів і ін.);

– Керівники нижнього рівня управління: начальники виробничих ділянок, бригадири та ін. ;

– Організатори певних видів робіт.

Об'єкт управлінської діяльності (керована підсистема) являє собою елементи організації, які сприймають управлінське вплив і підпорядковують йому свою діяльність.

Об'єкти організаційної діяльності – весь склад взаємопов'язаних структурних підрозділів організації (групи виконавців, дільниці, цехи, відділи, сектори, лабораторії і т.п.).

Отже, система управлінської діяльності – це процес створення, вдосконалення та підтримки функціонування організаційної структури при реалізації прийнятого управлінського рішення та розробленого плану заходів [27].

Наступне поняття, яке потребує визначення – це «державне управління».

В широкому розумінні державне управління – це сукупність усіх видів діяльності усіх органів держави, тобто означає фактично всі форми реалізації державної влади в цілому.

Стаття 6 Конституції встановлює, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.[35]

Іншою мовою, державне управління в широкому розумінні характеризує всю діяльність держави за організуючим впливом зі сторони спеціальних суб'єктів права на суспільні відносини, а у вузькому розумінні державне управління – це сукупність видів діяльності державних органів, між якими певним чином розподілені різні види діяльності держави. Відтак категорія державного управління у вузькому значенні відображає відносно самостійний вид діяльності держави, що його здійснює певна частина державних органів.

Також можна привести інші визначення такі як:

Державне управління – це діяльність державних органів виконавчої влади, яка полягає в організації виконання законів і нормативно-правових актів, здійсненні розпорядження ресурсами загальнодержавної власності, з метою комплексного соціально-економічного розвитку, а також забезпечення реалізації державної політики у відповідних сферах життя.

Державне управління – це форма практичної реалізації виконавчої влади. Державне управління є категорією організаційно-правовою, а виконавча влада –

політико-правовою. Тому виділяють два поняття державного управління: 1) як усієї діяльності держави; 2) як діяльності виконавчої влади [30].

Наступним є поняттям «інформаційне забезпечення».

Сьогодні інформація здійснює значущий вплив на функціонування різноманітних соціальних систем як на міжнародному рівні, так і загальнодержавному. З огляду на це, інформаційне забезпечення процесів управління стає найважливішим видом забезпечення практично усіх сфер діяльності суспільства. Відтак, інформаційне забезпечення публічної влади є наріжним каменем для прийняття управлінських рішень. Поширення інформаційних технологій в роботі органів державної влади дозволяє підвищити рівень управлінської діяльності [25].

З'ясовуючи важливість інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців варто окреслити основні дефініції терміну «інформаційне забезпечення». Аналізуючи праці науковців, серед яких Р.А. Калюжний, В.О. Шамрай, Л.В. Балабанова, С.М. Петренко, А.В. Черноіваненко, Г.А. Титоренко можна стверджувати, що не існує єдиного погляду на розкриття змісту досліджуваного поняття.

Згідно ст. 1 Закону України «Про інформацію» [67], інформація – це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

У свою чергу, Р.А. Калюжний та В.О. Шамрай визначають інформаційне забезпечення як:

- 1) забезпеченість системи управління відповідною множиною інформації;
- 2) діяльність, пов'язану з організацією збору, реєстрації, передачі, зберігання, опрацювання і представлення інформації;
- 3) діяльність щодо формування цілеспрямованої суспільної й індивідуальної свідомості суб'єктів суспільних відносин щодо управління у конкретній сфері суспільних відносин [29, с.117-118].

Матеріали дослідження дають змогу узагальнити вищеописані дефініції. Відповідно до цього, виокремимо, основні варіанти поняття «інформаційне забезпечення»:

- 1) інформація, як необхідна складова управлінської діяльності;
- 2) інформаційне забезпечення, що передбачає процес інформаційної діяльності;
- 3) основа для прийняття ефективних та повноцінних управлінських рішень, що в майбутньому забезпечать значну продуктивну діяльність установи.

Інформаційна діяльність органів державної влади передбачає не лише «суху» констатацію фактів, а й застосування системного підходу до вирішення завдання в цілому на основі поєднання розумових здібностей службовця зі функціональними можливостями сучасних автоматизованих інформаційних систем. Працівники державної служби, завдяки методам узагальнення, абстрагування, моделювання, повинні вміти своєчасно та детально спрогнозувати шляхи розвитку певної ситуації, що склалася [19].

Основні цілі інформатизації державного управління визначаються загальною стратегією реформ в Україні, потребою інтенсивного розвитку національної інформаційної інфраструктури, яка повинна охоплювати різноманітні сфери життя і діяльності суспільства. Тому розвиток інформатизації повинен бути скерований на досягнення таких цілей:

- істотне підвищення рівня повноти, оперативності та доступності різноманітних форм і видів інформації для кожного громадянина України;
- якісне поліпшення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності системи державного управління;
- кардинальне перетворення системи інформаційно-маркетингового забезпечення суб'єктів господарської діяльності усіх форм власності;
- всебічне використання потенційних можливостей інформаційних технологій систем і мереж для повномасштабного вирішення соціальних і

гуманітарних проблем, в тому числі для удосконалення системи освіти, охорони здоров'я, розвитку науки, культури, мистецтва;

– активізація діяльності в системі міжнародного інформаційного обміну в інтересах розвитку політичних, економічних, соціальних і гуманітарних зв'язків;

– забезпечення належного рівня інформаційної безпеки та захисту інформації.

Для досягнення цих цілей формування державної політики інформатизації повинно базуватися на таких принципах:

– відкритість та загальнодоступність інформації;

– забезпечення конституційних прав та свобод кожного громадянина у інформаційній сфері;

– збалансованість прав і обов'язків, інтересів і відповідальності суб'єктів сфер інформації, інформатизації та інформаційної безпеки та законодавче закріплення певних функцій держави у цих сферах;

– гармонізація національного законодавства з міжнародним правом [40, с.77].

Оскільки інформаційне забезпечення є складовою інформаційної системи та одночасно однією з функцій державної інформаційної політики. Завданням інформаційного забезпечення на рівні регіону є здійснення інформаційного супроводу діяльності органів влади та місцевого самоврядування, громадсько-політичного об'єднань, комерційних організацій різних форм власності.

Виокремимо основні функції інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців:

1) інформаційне супроводження – проведення комплексу інформаційно-пропагандистських або ідеологічних заходів;

2) інформаційна підтримка – надання допомоги вищим посадовим особам і органам державної влади в одержанні конфіденційної інформації, необхідної для здійснення політичного управління;

3) інформаційне обслуговування – діяльність спеціальних служб і структур з виявлення й задоволення актуальних інформаційних потреб регіональних органів влади;

4) інформаційна допомога – надання своєчасної і кваліфікованої допомоги політичним лідерам, органам влади в доступі до необхідних інформаційних ресурсів і засобів у зв'язку з вирішенням складних завдань або виникненням нових проблем у здійсненні державної політики;

5) інформаційний вплив – організований процес виробництва, поширення й використання спеціальної інформації, що справляє позитивний або негативний вплив на різні економічні, політичні, соціальні й військові об'єкти, процеси і явища для досягнення політичних цілей держави;

6) інформаційна боротьба – форма політичного суперництва або конфліктної взаємодії у вигляді комплексу погоджених за цілями, місцем і часом заходів, що проводяться за допомогою спеціальних методів і технологій та спрямованих на досягнення інформаційної переваги;

7) інформаційне консультування – надання спеціальними органами та службами силовим відомствам консалтингових послуг, експертних оцінок, розробки рекомендацій і пропозицій для вирішення виникаючих проблем у процесах інформаційно-комунікаційної взаємодії суб'єктів і об'єктів політики держави;

8) інформаційна логістика – управління інформаційними потоками у процесах забезпечення політичної діяльності держави матеріально-технічними засобами, товарами, фінансовими, інформаційними й іншими послугами з метою їхньої оптимізації [28, с.105-106].

Відповідно до цього, визначимо функції, які безпосередньо стосуються інформаційного забезпечення органів виконавчої влади див. (Додаток А). На практиці ці функції виконують: прес-служби, служби (управління) інформації та громадських зв'язків, інформаційні та інформаційно-аналітичні управління (відділи), апарати консультантів (експертів, помічників); управління (відділи) інформатизації і комп'ютеризації (частково) [47, с.76].

З огляду на викладене вище, можна стверджувати, що інформаційне забезпечення – це динамічна система одержання, оцінки, зберігання та переробки даних, створена з метою вироблення управлінських рішень. Його можна розглядати і як процес забезпечення інформацією, і як сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі у процесі її функціонування.

Звідси, зміст інформаційного забезпечення складають наступні етапи див. (Додаток Б) [11]:

Структура державного управління України потребує інформаційної підтримки, оскільки поточна державно-управлінська діяльність органів влади і обґрунтованість управлінських рішень багато в чому залежать від повноти і якості інформаційних ресурсів, якими вони володіють. Інформатизація органів державного управління повинна розглядатись як постійний технологічний процес, що забезпечує своєчасну обробку інформаційних запитів і сприяє виробленню і прийняттю оптимальних рішень. Державна політика в сфері формування інформаційних ресурсів та інформатизації має бути спрямована на створення умов для ефективного та якісного інформаційного забезпечення рішень стратегічних та оперативних завдань соціального і економічного розвитку України [40, с.55].

Таким чином, з'ясовуючи функціональну роль інформаційно-аналітичного забезпечення органів виконавчої влади, відзначимо, що усі функції перебувають у тісному взаємозв'язку й на практиці їх виконують структурні підрозділи державних установ, розміри яких залежать від чисельності штату установи. Варто зазначити, що інформатизація органів державного управління, повинна розглядатись як складний механізм, що функціонує завдяки прес-службам, інформаційним та інформаційно-аналітичним відділам, апаратам консультантів, тощо, та сприяє виробленню та прийняттю правильних ефективних рішень.

Інформаційне забезпечення інформаційних систем обліку передбачає створення єдиного інформаційного фонду, систематизацію та уніфікацію показників і документів, розроблення засобів формалізованого опису даних тощо.

Л.В. Балабанова під інформаційним забезпеченням розуміє сукупність дій з надання необхідної для управлінської діяльності інформації в зазначене місце на основі певних процедур із заданою періодичністю [1, с. 9].

Іншого погляду дотримується С.М. Петренко, який вважає, що інформаційне забезпечення управління – це сукупність реалізованих рішень щодо обсягів інформації, її якісного та кількісного складу, розміщення і форм організації. При цьому метою інформаційного забезпечення є своєчасне подання необхідної та достатньої інформації для прийняття управлінських рішень [50].

Деяко схожою є дефініція А.В. Черноіваненка, що розглядає інформаційне забезпечення, як забезпечення системи управління сукупністю уявлень, понять, даних та як діяльність, що пов'язана із засобами збирання, реєстрації, передачі, зберігання, опрацювання та представлення інформації [88].

Телешун С. вважає, що інформаційне забезпечення визначає як найважливіший елемент інформаційних систем і інформаційних технологій, призначений для відображення інформації, що характеризує стан керованого об'єкта і який є основою для ухвалення управлінських рішень [86].

Таким чином, у ході аналізу інформаційного забезпечення як невід'ємної складової управлінського процесу було з'ясовано, що це – процес, який не цілком визначений й відповідно, багато науковців, дослідників, авторів монографій формулюють свої дефініції терміну «інформаційне забезпечення».

Відтак, на основі запропонованих ними тверджень, пропонуємо власний варіант.

Інформаційне забезпечення – це складова інформаційної діяльності, процес, що передбачає отримання та передачу інформації для прийняття

доцільних, ефективних управлінських рішень для продуктивної діяльності державної установи.

Проведений аналіз основних цілей інформатизації державного управління, принципів її формування дозволяє стверджувати, що інформаційне забезпечення це компонент великої структури інформаційної системи та одна з функцій державної інформаційної політики.

Далі термін «публічна служба».

Спроби дослідження проблематики публічної служби в сучасній Україні почалися відносно недавно, хоча ще у 50-х роках ХХ сторіччя відомий український правник Юрій Панейко визначав поняття «публічної служби» виходячи з визначення держави як «корпорації публічних служб», а відтак публічна служба має змінюватися відповідно до потреб «загального інтересу».

В законодавстві України термін «публічна служба» донедавна взагалі не застосовувався. Натомість використовуються два інших поняття: «державна служба» та «служба в органах місцевого самоврядування».

Вперше термін «публічна служба» в сучасній Україні на законодавчому рівні використано Кодексом адміністративного судочинства України, де визначено, що публічна служба – це діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування [59].

Очевидно, це визначення є надмірно широким і викладено лише в цілях цього Кодексу. Адже від публічної служби, як мінімум, необхідно відокремлювати діяльність політиків на державних політичних посадах та суддів. За своєю природою ці посади не є службовими.

Отже, першим проблемним моментом у окресленні чітких меж поняття публічної служби є необхідність розмежування політичних та адміністративних (службових, чиновницьких) посад в органах виконавчої влади та в органах місцевого самоврядування.

1.3. Принципи і методи дослідження інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні

Для більш об'єктивного і точного описання теми ми використовуватимемо певний набір наукових принципів та методів, які дозволяють більш детально розкрити проблему інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.

Методологія (від грецького - слово, поняття, вчення) система принципів і способів організації і побудови теоретичної і практичної діяльності, а також вчення про цю систему, система спеціально апробованих правил і нормативів пізнання і дії, які співвідносяться із властивостями і законами дійсності [3]. Методологічну основу дослідження даної теми складає наука методологічних підходів, зокрема системний підхід, який аналізує інформаційне забезпечення управлінської діяльності державних службовців через методи, тактики та стратегії суб'єктів управління в Україні. Також установи, організації, органи виконавчої влади та державні підприємства виступають системою взаємопов'язаних елементів.

У ході нашого дослідження ми будемо використовувати такі принципи як:

1. Принцип об'єктивності – орієнтує дослідника на отримання інформації, яка характеризує об'єкт, що вивчається без врахування побажань суб'єкта, який досліджує тему, його світоглядних, політичних, моральних і інших позицій. Об'єктивність є для кожної розсудливої людини основною установкою пізнання. Необхідно свідомо керуватися цією установкою, орієнтуватися на об'єктивність, тому що в повсякденній діяльності постійно доводиться стикатися з думками, посиленнями на думки інших людей, на достовірні дані, які тим не менше можуть виявитися неточними [4]. Дотримання даного принципу дозволить нам об'єктивно вивчити становище інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні.

2. Принцип системності – потребує розмежування зовнішньої і внутрішньої сторін матеріальних систем, сутності і її прояву, дослідження різних сторін предмета, їх єдності, розкриття форми і змісту, елементів і структури, випадкового і необхідного. Цей принцип направляє мислення на перехід від явищ до їх сутності, до пізнання цілісності системи, а також необхідних зв'язків предмета, що розглядається з предметами, які його оточують [26]. Даний принцип дозволить ретельно вивчити об'єкт нашого дослідження, визначити сутність проблеми інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців.

3. Принцип історизму – розширює і поглиблює уявлення про пізнання даного предмета. Історизм базується на уявленнях про сутність розвитку, про прогрес, синтезування, взаємозв'язок якості і кількості, причинності і т. д.

Цей принцип реалізується в плані аналізу основних етапів розгляду проблеми інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців.

4. Принцип розвитку, або діалектичний принцип – розглядає будь-яке явище соціального життя, той чи інший процес в розвитку з погляду основних законів діалектики. Цей принцип є складною системою, яка складається з більш простих принципів, таких як принцип єдності історичного і логічного, принцип шляху від абстрактного до конкретного, від явища до суті, принцип критеріальності практики і т. д. Даний принцип дозволить розглянути сам процес інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців [3].

5. Використання термінологічного принципу дозволило вивчити історії термінів і позначуваних ними таких понять, як «система управлінської діяльності», «державне управління», «інформаційне забезпечення», «публічна служба» та уточнити зміст та обсяг даних понять. Вирішити це завдання нам допоміг метод термінологічного аналізу і метод операціоналізації понять [3].

Керуючись зазначеними принципами, ми намагались вивчати досліджуване нами явище враховуючи специфіку його історичного розвитку та прогресу.

Слід зазначити загальнонаукові методи, які застосовуються у роботі.

Аналіз – це прийом мислення, зв'язаний з розділенням об'єкта, що вивчається на складові частини, сторони, тенденції розвитку і способи функціонування з метою їх відносно самостійного вивчення.

Синтез – прямо протилежна операція, яка полягає в об'єднанні раніше виділених частин в ціле з метою отримати знання про ціле шляхом виявлення тих суттєвих зв'язків і відносин, які об'єднують раніше виділені в аналізі частини в одне ціле.

Абстрагування – це процес уявного виділення, вичленовування у контексті дослідження певних ознак, властивостей і відношень конкретного предмета або явища, що цікавлять, й одночасне відволікання від інших властивостей, ознак, відносин, які в даному контексті не істотні.

При використанні індуктивного методу думка рухається від знання часткового, знання фактів, до знання загального. В основі індукції лежать індуктивні висновки, які не дають достовірного знання. Такі висновки наводять думку на відкриття загальних закономірностей. У буквальному значенні індукція і означає наведення. Прийомом, протилежним індукції, є дедукція. У дедуктивному висновку рух думки йде від знання загального до знання часткового.

Сам термін «дедукція» означає процес логічного висновку за правилами логіки. В науковому дослідженні індуктивні і дедуктивні прийоми мислення органічно пов'язані [3].

На основних принципах дослідження будуються найголовніші методи дослідження.

Структурно-функціональний метод є однією з найважливіших форм застосування цього методу в дослідженні управлінських явищ і процесів. Сутність його полягає у розділенні складного об'єкта на складові частини,

вивченні зв'язків між ними та у визначенні притаманних їм специфічних функцій (ролей), спрямованих на задоволення відповідних потреб системи управління персоналом з урахуванням цілісності останньої та її взаємодії із зовнішнім середовищем. В науці управління персоналом розроблені різноманітні концепції структурно-функціонального управління великими економічними системами.

Системний метод – напрям методології досліджень, який полягає в дослідженні об'єкта як цілісної множини елементів в сукупності відношень і зв'язків між ними, тобто розгляд об'єкта як модель системи. В англійській літературі близьке поняття холізму. Ефективність системного методу залежить від характеру застосовуваних загальносистемних закономірностей, що встановлюють зв'язок між системними параметрами.

Також, у даній роботі застосовуються такі методи як правовий та історичний.

Правовий метод – це метод вивчення правових систем шляхом зіставлення однойменних правових норм, інститутів, принципів тощо та практики їх застосування [3]. Цим методом розкривається аналіз основних законів, які регулюють інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців даної роботи.

Історичний метод дослідження, заснований на вивченні виникнення, формування та розвитку об'єктів у хронологічній послідовності. Завдяки використанню історичного методу досягається поглиблене розуміння суті проблеми і з'являється можливість формулювати більш обґрунтовані рекомендації по новому об'єкту. Історичний метод в даній роботі використовується при науковому дослідженні.

Ефективність будь-якого дослідження суттєво залежить від загальних та конкретно-наукових принципів та методів, які складають зміст загально-наукової та спеціальної методологій. Це те підґрунтя, на яке має спиратися кожен дослідник. У методологічному знанні особливо важливу роль відіграють

принципи дослідницької діяльності, які об'єднують у собі основи теорії та практики.

Сучасне науково-теоретичне мислення прагне проникнути у сутність явищ і процесів, що вивчаються. Це можливо за умови використання цілісного підходу до об'єкта вивчення, розгляду його у виникненні та розвитку, тобто застосування історичного підходу до його вивчення.

Перш ніж вивчати сучасний стан, нами було вивчено генезис та розвиток інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців. У межах історичного підходу було застосовано історичний метод.

Ефективність використання необхідних для дослідження методів великою мірою залежить від дотримання принципів методологічного пізнання.

Таким чином, в ході цього дослідження ми будемо спиратися на такі методи дослідження як: структурно-функціональний, системний, правовий, порівняльно-історичний та загальнонаукові методи такі як: аналіз, синтез, абстрагування, індукція та дедукція. А також в даній роботі ми будемо додержуватись таких принципів: об'єктивності, системності, історизму, розвитку та синергізму.

РОЗДІЛ 2

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ

2.1. Правове регулювання інформаційного забезпечення системи управління діяльністю державних службовців в Україні

Міжнародний обмін інформацією здійснюється на основі міжнародної правової бази, яка регулює виконання та обмін різних видів інформації. В міжнародних правових документах зазначена така особливість інформаційного забезпечення як належність її до специфічного ринку товарів. Міжнародні відносини в галузі інформаційного забезпечення підпадають під регулятивні дії загально визначених принципів міжнародного права, які конкретизовані в міжнародних документах різної юридичної сили.

Документи, які є головними в міжнародних відносинах щодо інформаційного забезпечення:

Генеральною конференцією Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, скликана на десяту сесію в Парижі з четвертого листопада по п'яте грудня 1958 року прийнято 3 грудня 1958 року:

- 1) Конвенцію про міжнародний обмін виданнями;
- 2) Конвенцію про обмін офіційними виданнями та урядовими документами між державами.

Регламент міжнародного союзу електронного зв'язку (заключні акти Всесвітньої адміністративної конференції з телеграфії та телефонії), який був прийнятий 9 грудня 1988 року Всесвітньою адміністративною конференцією з телеграфії і телефонії, яка відбулася в Мельбурні з 28 листопада по 9 грудня 1988 року.

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про використання електронних повідомлень в міжнародних договорах, яка була підписана Державами-учасниками цієї Конвенції 23 листопада 2005 року.

Проблеми використання і передачі інформації регламентовані також в міжнародному документі, який має рекомендаційну силу – це Резолюція Організації Об'єднаних Націй про інформацію на службі людству, була прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй у 1996 році.

В нашій країні головним документом щодо інформаційного забезпечення є Конституція України.

В ч.2 ст.34 Конституції України передбачено право кожного вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб [32].

Таким чином, Конституція України гарантує автономне право на інформацію, що включає право «збирати» інформацію. Крім того, ст. 32 Конституції України передбачає право знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею.

Ст. 50 Конституції гарантує право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту (така інформація не може бути засекречена) [32]. «Право на інформацію» визнавалося ще Законом України «Про інформацію» у старій редакції та закріплювалося за «громадянами України, юридичними особами і державними органами» і передбачало «можливість вільного одержання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних їм для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів, здійснення завдань і функцій». Законом регулювався порядок доступу до інформації, у тому числі шляхом подання інформаційного запиту.

Так у травні 2011 року набули чинності Закон України «Про доступ до публічної інформації» та нова редакція Закону України «Про інформацію».

Законом «Про доступ до публічної інформації» визначено:

1) порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації;

2) гарантії та принципи забезпечення права на доступ до публічної інформації;

3) суб'єктів відповідних відносин, їх права та обов'язки тощо.

Нова редакція Закону «Про інформацію» передбачає «право кожного на інформацію», визначивши при цьому одним із основних напрямів державної інформаційної політики «забезпечення доступу кожного до інформації». Крім того, Закон «Про інформацію» у ст. 20 закріпив важливий принцип максимальної відкритості, згідно з яким «будь-яка інформація є відкритою, крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом». Окрім того, в Законі «Про інформацію» містяться також інші положення, важливі для реалізації права на доступ до інформації, а саме: дозвіл на поширення інформації з обмеженим доступом, якщо вона є суспільно необхідною, тобто є предметом суспільного інтересу, і право громадськості знати цю інформацію переважає потенційну шкоду від поширення (ч. 1. ст. 29); визначення невичерпного переліку інформації, що становить предмет суспільного інтересу (ч. 2 ст. 29); звільнення від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом, якщо суд встановить, що ця інформація є суспільно необхідною (ч. 3 ст. 30). Два нових інформаційних закони також відмовилися від хибної концепції права власності на інформацію загалом і власності держави на інформацію зокрема. Вони закріпили підхід, що ґрунтується на Конституції України, Цивільному кодексі України та міжнародних стандартах і передбачає, що інформація є об'єктом особистих немайнових прав, об'єктом особистих прав фізичної чи юридичної особи [67].

Інформація не може бути об'єктом речових прав. Держава, отримуючи чи створюючи інформацію, не стає її власником і не може відповідно розпоряджатися нею на власний розсуд – вона лише виконує стосовно інформації певні, надані їй законодавчими актами, повноваження, зокрема

стосовно оприлюднення та надання інформації на запит з метою реалізації основоположного права особи на доступ до інформації.

Про інформаційний суверенітет говориться у статті 53. Основою інформаційного суверенітету України є національні інформаційні ресурси. До інформаційних ресурсів України входить вся належна їй інформація, незалежно від змісту, форм, часу і місця створення. Україна самостійно формує інформаційні ресурси на своїй території і вільно розпоряджається ними, за винятком випадків, передбачених законами і міжнародними договорами.

Про гарантії інформаційного суверенітету України говориться у статті 54. Інформаційний суверенітет України забезпечується:

- винятковим правом власності України на інформаційні ресурси, що формуються за рахунок коштів державного бюджету;
- створенням національних систем інформації;
- встановленням режиму доступу інших держав до інформаційних ресурсів України;
- використанням інформаційних ресурсів на основі рівноправного співробітництва з іншими державами [67].

В подальшому проблеми інформаційного забезпечення регулюються законами і нормативними актами України.

Також, нормативні акти, що регулюють відносини в інформаційній сфері, можна поділити на такі групи:

- загальні закони або окремі норми в актах, що регулюють відносини, які виникли під час створення інформації в процесі наукової, науково-технічної, винахідницької, економічної, політичної або іншої творчої, громадської, приватної діяльності громадян та їх об'єднань, юридичних осіб, держави. Ці акти мають гарантувати закріплення права авторства та інтелектуальної власності на інформацію, що створюється. Акти або окремі норми в актах, що забезпечують порядок підготовки і надання достовірної і повної інформації шляхом оприлюднення в ЗМІ, під час формування державних інформаційних ресурсів, а також таких, що встановлюють санкції за створення та

розповсюдження інформації, що не відповідає дійсності (закони України «Про авторське право і суміжні права», «Про обов'язковий примірник документів», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», Указ Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності», постанова Кабінету Міністрів «Про офіційне оприлюднення регуляторних актів, прийнятих місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами центральних органів виконавчої влади та їх посадовими особами, і внесення змін до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» та ін.);

- спеціальні закони, що створюють правову базу для формування та використання інформаційних ресурсів (закони України «Про інформацію», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про науково-технічну інформацію», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про Національний архівний фонд та архівні установи», «Про державну таємницю» та ін.);

– закони з питань інформаційних технологій та засобів їх забезпечення (закони України «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про телекомунікації», «Про електронні документи та електронний документообіг»);

- закони із проблем інформаційної безпеки («Про державну таємницю», «Про державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про електронний цифровий підпис» та ін.).

Також, хотілося б сказати про програму «Електронна громада», яку було впроваджено у травні – грудні 2018 року для сприяння розвитку сучасних електронних сервісів у об'єднаних територіальних громадах України.

Впровадження проекту відбувалось за експертної підтримки аналітичного центру «Центр розвитку інновацій» та за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках ініціативи Eastern Partnership Civil Society Facility.

Завданнями проекту є як мінімум, допомогти жителям Об'єднаних територіальних громад дізнатись про сучасні публічні послуги, електронні сервіси, інструменти електронної демократії для взаємодії з владою через Інтернет.

Як максимум, об'єднати органи місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад, громадських активістів та експертів у довгостроковій співпраці задля спільної мети – впровадження якісних і потрібних громадянам е-сервісів, їх підтримки та популяризації серед населення.

Компонентами цієї програми є:

- дослідження розвитку електронних сервісів у об'єднаних територіальних громад;
- створення онлайн-карти та довідника е-сервісів у об'єднаних територіальних громадах;
- долучення учасників проекту до Національного банку IT-рішень;
- сприяння обміну е-досвідом між об'єднаними територіальними громадами, запрошення об'єднаних територіальних громад до участі у тематичних заходах.

Основними результатами програми є:

1. Публікація дослідження доступних е-сервісів для громадян у понад 700 ОТГ. Презентація дослідження відбулась у 7 регіонах України.
2. На основі дослідження створено онлайн-довідник е-сервісів для громадян у понад 550 об'єднаних територіальних громад з посиланнями на активні е-сервіси, можливостями оцінки та фідбеку.
3. 128 представників об'єднаних територіальних громад виявили бажання долучитись до проекту та дізнатись більше про розвиток е-сервісів для громадян. 45 з них долучились до тестування бази даних понад 350 е-сервісів України – Національний банк IT-рішень.

Виходячи з вище зазначеної інформації робимо висновок, що правове регулювання інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні є досить розвинутим в теоретичному аспекті,

але на практичному рівні є багато прогалин, таких як не доопрацювання законодавчої бази, а також нестача пояснень щодо деяких законодавчих актів, а також змін та інше, також не кваліфіковані працівники, брак коштів на матеріально-технічне забезпечення як на обласному так і на районному рівні.

2.2. Механізм інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні

Розвиток молодій українській державі, особливо в умовах політичної, економічної та воєнної нестабільності, вимагає використання оптимальних форм державного управління, які б з однієї сторони задовольняли потреби випереджаючого розвитку суспільства, а з іншої – могли бути реалізовані за сучасних реалій. З огляду на це, особливої уваги потребує така форма організації державного управління, як електронне урядування, впровадження якої було розпочато кілька років тому і яке наразі набуває все більшої підтримки суспільства.

Розбудова інформаційного суспільства є сьогодні одним із пріоритетних завдань України, яке декларується у багатьох державних нормативно-правових актах, концепціях, програмах та стратегіях розвитку, артикулюється на чисельних наукових та професійних заходах. Згідно з відомими теоріями Д. Бела, Й. Масуди, З. Бжезинського, Е. Тофлера, М. Кастельса та ряду інших дослідників, інформаційне суспільство суттєво розширює можливості людини щодо реалізації свого потенціалу в першу чергу, завдяки спрощенню доступу до інформації та знань.

Очікуваними наслідками розбудови інформаційного суспільства в Україні, так само, як і в інших країнах, є забезпечення вільного доступу громадян до інформації та сучасних інформаційно-комунікативних технологій, що дасть змогу кожній людині повною мірою забезпечити свої інформаційні потреби, підвищити якість особистого життя та, в більш глобальній перспективі, покращить загальний рівень розвитку суспільства в

цілому. Інформаційне суспільство має будуватися з урахуванням пріоритетності інтересів людини, що передбачає гарантування права на інформацію, надання їй широкого спектру можливостей для створення й накопичення знань та інформації, вільного доступу, користування, розповсюдження та обміну інформацією, у здійсненні інших дій з інформацією та даними, які визначені вітчизняним та міжнародним законодавством, прописані у ряді декларацій та конвенцій.

Електронне урядування як форма організації державного управління є одним інструментів розвитку інформаційного суспільства, що забезпечує підвищення ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування [3], дієвість якого підтверджується позитивним досвідом країн-лідерів із реалізації механізмів електронного урядування. Такий спосіб організації державного управління дозволяє громадянам, юридичним особам та неурядовим організаціям звертатися до органів державної влади у віддалений спосіб та в режимі реального часу, а отже суттєво спрощує процес комунікації суб'єктів та об'єктів державного управління. Спрощення комунікації досягається, зокрема, шляхом використання глобальної та локальних інформаційних мереж, що забезпечує відносну доступність та оперативність спілкування з органами державної влади. Таким чином, розвиток електронного урядування сприяє формуванню держави сучасного типу, яка орієнтована, в першу чергу, на забезпечення вільної реалізації прав та свобод своїх громадян.

Основними засадами розвитку електронного урядування відповідно до Законів України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», «Про Національну програму інформатизації», а також «Концепції розвитку електронного урядування в Україні», схваленої розпорядженням КМУ від 13 грудня 2010 р., та «Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні», схваленої розпорядженням КМУ від 15 травня 2013 р., є:

- забезпечення ефективності та якості адміністративних послуг населенню та бізнесу, що надаються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій;

- створення системи електронної взаємодії державних органів;

- розроблення та впровадження концептуальних засад інтегрованої системи «Електронний Уряд»;

- впровадження в діяльність державних органів типових організаційно-технологічних рішень та забезпечення їх ефективного функціонування;

- впровадження відомчих інформаційних систем планування та управлінської звітності в рамках створення єдиної державної системи контролю результативності діяльності державних органів щодо забезпечення розвитку соціально-економічної сфери;

- підвищення рівня інформованості громадян та державних службовців щодо можливостей, які пропонуються в рамках програми електронного урядування;

- проходження державними службовцями та посадовими особами місцевого самоврядування навчання з питань впровадження електронного урядування тощо.

Зазначимо, що громадяни України дедалі активніше освоюють сучасні інформаційно-комунікативні технології, використовують їх в особистому, громадському та професійному житті, впроваджують у бізнес-процеси, що дозволяє оптимізувати часові та матеріальні витрати, а отже, збільшити їх ефективність. Поступово, але неухильно відбувається знайомство громадян із механізмами та інструментами електронного урядування на теренах України, що разом із вивченням закордонного досвіду в цій сфері підвищує бажання повноцінного впровадження та реалізації концепції електронного урядування в нашій державі.

В той же час мусимо відзначити, що державні установи та організації досить повільно реагують на зростання запитів суспільства стосовно використання у своїй діяльності сучасних інформаційно-комунікативних,

зокрема мережевих технологій, що дають змогу покращити та прискорити процес взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання. Такій ситуації сприяє недостатність фінансування органів державної влади, особливо на місцевому рівні; складність узгодження інформаційних систем, які були введені в експлуатацію в різний час та мають суттєві відмінності у своїй архітектурі та протоколах обміну інформації і даних; обмеженість можливостей систем електронного документообігу, недостатній рівень знань щодо основних характеристик та позитивних наслідків впровадження електронного урядування серед службовців державних установ та організацій, представників місцевого самоврядування та й самих громадян. Ситуацію також ускладнює погана координація суб'єктів, зацікавлених у впровадженні інструментів електронного урядування, відсутність дієвих механізмів контролю у сфері електронного урядування та інформатизації, а також відсутність загальноприйнятих стандартів щодо впровадження та оцінювання рівня розвитку електронного урядування. Окремою проблемою є низький рівень комп'ютерної грамотності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, нестача закладів, здатних інформувати населення щодо переваг та можливостей електронного урядування, а також забезпечити якісну підготовку та підвищення кваліфікації відповідних кадрів тощо [3; 5; 6].

Державні службовці сучасного рівня повинні вміти аналізувати державну політику та розробляти заходи для її реалізації, мати навички управління проектами, стратегічного та тактичного планування, розробки державно-управлінських рішень. Водночас, враховуючи прагнення суспільства до демократичних суспільних трансформацій, в державних установах повинні працювати фахівці, які володіють навичками ведення діалогу з громадськістю, пошуку шляхів налагодження ефективної комунікації з громадянами та ЗМІ. Серед працівників органів державної влади та місцевого самоврядування мають бути фахівці, здатні координувати впровадження механізмів та комплексної системи електронного урядування в органах державної влади, а також вести

постійний супровід цієї системи, що потребує якісної спеціальної та професійно-галузевої підготовки кадрів для державної служби.

Значну роль в системі електронного урядування відіграє реалізація адміністративних та інформаційних послуг в онлайн-режимі. Відзначимо, що спеціалісти з електронного урядування виділяють від трьох до п'яти стадій розвитку онлайн-послуг [9; 10; 11].

Перша, найпростіша стадія розвитку онлайн-послуг передбачає висвітлення на урядових сайтах інформації щодо політики їх діяльності, принципів управління, структури, контактної інформації, правил та правових засад їх функціонування, режиму роботи та видів послуг, які вони надають. Також там можуть розміщуватися новини державних установ та міститися посилання на інші електронні ресурси.

Більш розвинутою є друга стадія зрілості онлайн-послуг, яка характеризується досконалою односторонньою комунікацією або наявністю найпростіших видів двостороннього зв'язку державного органу та громадян. На таких ресурсах передбачена можливість завантаження бланків заяв або форм для подальшого друку та замовлення громадянами державних послуг послуги офлайн, програвання відео- та аудіо-файлів, вибору мови представлення інформації. Окремі сайти з цієї категорії дозволяють відправити електронну заявку на отримання певної послуги в офлайн режимі.

Наступною стадією зрілості онлайн-послуг є так звані трансакційні послуги. На цій стадії державні сайти забезпечують двосторонню комунікацію з громадянами, даючи змогу їм в тому числі замовляти і отримувати певну інформацію щодо державної політики, програм та правил, здійснювати онлайн ряд фінансових та нефінансових операцій, зокрема отримання сертифікатів, ліцензій, дозволів на певну діяльність, подача декларацій, сплата податків тощо). Враховуючи характер здійснюваних операцій, на даному етапі розвитку онлайн-послуг на сайтах державних органів вже реалізовані деякі форми електронної аутентифікації особи.

На четвертій стадії розвитку урядові сайти кардинально змінюють концепцію свого функціонування, переорієнтовуючись на активний обмін інформацією та даними з громадянами із широким залученням інтерактивних інструментів взаємодії по всій горизонталі та вертикалі влади. Державні органи через свої сайти надають громадянам повний спектр типових та індивідуальних послуг, залучають їх до активної участі в управлінні, надаючи для цього повноцінні можливості та інструменти [11].

Відповідно до цієї класифікації, сайти наших державних органів перебувають на першій-третій стадіях розвитку онлайн-послуг, що детермінується складним комплексом таких факторів, як обсяги асигнувань на розвиток електронного урядування в даному регіоні та державному органі, віддаленість від адміністративного центру, зацікавленість керівників та особиста мотивація посадових осіб різного рівня, вміння та навички державних службовців, рівень їх загального навантаження, гнучкість організаційної та управлінської структури тощо.

Зауважимо, що якісна реалізація адміністративних та інформаційних послуг в онлайн-режимі потребує залучення цілої низки спеціалістів, зокрема:

1) фахівців, які спроможні спроектувати подібні сервіси, враховуючи всі їх можливі функції та нюанси;

2) фахівців, здатних здійснити технічну та програмну розробку цього проекту, а також подальший технічний супровід, включаючи надійний захист інформації в системі та забезпечення її безвідмовної роботи;

3) спеціалістів, які «вдихатимуть життя» в цю систему, тобто будуть відповідати на звернення громадян або перенаправляти їх запити до осіб, які мають на них реагувати, вчасно оновлювати інформацію на веб-ресурсі, здійснювати підтримку зовнішніх користувачів системи, модерувати форуми та виконувати будь-які інші функції, які не реалізуються в автоматичному режимі та потребують певних дій державного службовця.

Незважаючи на визначення електронного урядування одним із пріоритетних напрямків розвитку українського суспільства, підготовку фахівців

зазначеної кваліфікації в межах України здійснюють лише два навчальних заклади: Національна академія державного управління при Президентові України (загальний ліцензований обсяг підготовки – 75 осіб) та Херсонський національний технічний університет (ліцензійний обсяг підготовки – 25 осіб). Всі випускники спеціальності «Електронне урядування», за свідченнями означених навчальних закладів, працевлаштовані за фахом, що демонструє високий попит на ринку праці на фахівців даного профілю.

З огляду на викладене вище та задля реалізації окремих положень законодавства України [1-4], зокрема в частині підвищення рівня професійної компетентності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, на наш погляд, необхідно розширити обсяг підготовки фахівців з електронного урядування у вищих навчальних закладах України.

Зазначимо, що сфера впровадження механізмів електронного урядування не вичерпується державним сектором, але й поширюється на урядування, тобто управління, в усіх інших сферах людської діяльності. Тому фахівець з електронного урядування, у широкому розумінні цього поняття, має бути професіоналом універсального характеру, адже його вміння та навички можуть застосовуватися у будь-якій сфері: в секторі державного управління на всіх його рівнях, у великому та малому бізнесі, в освітній, законодавчій, медичній, готельно-ресторанній, туристичній та інших видах діяльності.

Оскільки електронне урядування в широкому розумінні цього терміну не є предметом розгляду даної роботи, окреслимо коло професійних задач та обов'язків, які входять в компетенцію спеціалістів з електронного урядування, які працюватимуть у державному секторі. Такі фахівці повинні розумітися в інформаційних системах, які реалізують механізми функціонування електронного урядування; мають вільно володіти технологіями інформаційного аналізу, знати способи налагодження ефективної комунікації державних органів між собою, а також з громадськістю, ЗМІ, неурядовими організаціями та всіма іншими зацікавленими в інформаційній взаємодії суб'єктами. Фахівці цього профілю на початковому рівні професійного становлення повинні вміти

використовувати, а на більш високому рівні – розробляти комп'ютерні засоби і методи опрацювання інформації в системах електронного урядування, забезпечуючи інформаційну підтримку, автоматизацію й оптимізацію всіх видів робіт з електронного урядування.

З отриманням відповідних навичок та напрацюванням досвіду практичної діяльності на фахівців даного профілю покладається розробка показників та проведення на їх основі комплексного аналізу рівня готовності до впровадження електронного урядування в окремих організаціях та установах, галузях та цілих регіонах. На основі проведеного аналізу фахівець з електронного урядування високого рівня має бути спроможний розробити програму впровадження чи оптимізації заходів із впровадження електронного урядування на досліджуваних об'єктах.

Зупинимося на деяких центральних органах виконавчої влади таких як, Міністерство цифрової трансформації України, Національне агентство України з питань державної служби та їх роль в інформаційному забезпеченні системи управлінської діяльності державних службовців.

Міністерство цифрової трансформації України державний орган виконавчої влади України, який відповідальний за впровадження урядової політики в сфері електронного управління, інформатизації, розвитку інформаційного суспільства, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, цифровізацію органів державної влади.

Впровадження електронного урядування - важлива складова поточних реформ в Україні. Воно здатне вивести взаємодію державних органів на новий рівень і мінімізувати корупцію. Своїми цілями воно ставить прозорість, доступність послуг, мінімальний контакт громадян з державними чиновниками.

Міністерство цифрової трансформації України створено Постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2019 року № 829 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади», на основі реформування Державного агентства з питань електронного урядування України.

Отже Міністерство цифрової трансформації України забезпечує формування та реалізацію державної політики: у сферах цифровізації, цифрового розвитку, цифрової економіки, цифрових інновацій, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційного суспільства, інформатизації; у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових прав громадян; у сферах відкритих даних, розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності, розвитку інфраструктури широкопasmового доступу до Інтернету та телекомунікацій, електронної комерції та бізнесу; у сфері надання електронних та адміністративних послуг; у сферах електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації; у сфері розвитку ІТ-індустрії [24].

Міністерство цифрової трансформації України працює над створенням «держави у смартфоні», що поєднує в собі мобільний застосунок та портал державних послуг. Одним з важливих завдань міністерства є розвиток цифрової грамотності громадян, саме тому 21 січня 2020 року в Міністерство цифрової трансформації України запускають курси з цифрової освіти.

Міністерство цифрової трансформації України разом з іншими органами державної влади та міжнародними партнерами сприяють впровадженню електронних послуг у багатьох сферах економіки – будівництво, земельні послуги, екологія, реєстрація бізнесу, оформлення субсидій, державної допомоги тощо. Зараз на Урядовому порталі kmu.gov.ua в розділі «Послуги» можна скористатися більш ніж 100 електронними послугами.

11 грудня 2019 запущений у бета-режимі мобільний додаток «Дія», що повинен стати універсальною точкою доступу громадян і бізнесу до всіх електронних державних послуг за єдиними стандартами.

Міністерство цифрової трансформації України є державним органом, відповідальним за реалізацію цієї політики Уряду щодо відкриття найбільш важливих для суспільства даних. У жовтні 2016 року Україна офіційно приєдналася до Міжнародної хартії відкритих даних, взявши на себе

зобов'язання перед міжнародною спільнотою впроваджувати національну політику відкритих даних відповідно до принципів хартії [63].

Міністерство цифрової трансформації забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері електронних довірчих послуг і виконує функції центрального засвідчувального органу.

Функції та повноваження центрального засвідчувального органу визначено у статті 7 Закону України «Про електронні довірчі послуги», відповідно до якої Міністерство цифрової трансформації України:

- здійснює визначені законом повноваження у сферах електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації;

- надає адміністративну послугу шляхом внесення юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, які мають намір надавати електронні довірчі послуги, до Довірчого списку;

- погоджує розроблені надавачами електронних довірчих послуг порядки синхронізації часу зі Всесвітнім координованим часом (UTC);

- погоджує плани припинення діяльності кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг;

- приймає та зберігає документовану інформацію, сформовані сертифікати (зокрема посилені, кваліфіковані) відкритих ключів, реєстри чинних, блокованих та скасованих сертифікатів відкритих ключів у разі припинення діяльності кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг;

- розглядає пропозиції (зауваження) суб'єктів відносин у сфері електронних довірчих послуг щодо удосконалення державного регулювання сфери електронних довірчих послуг;

- надає суб'єктам відносин у сфері електронних довірчих послуг консультації з питань, пов'язаних з наданням електронних довірчих послуг;

- інформує відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги» про обставини, які перешкоджають діяльності центрального засвідчувального органу;

– проводить оцінку стану розвитку сфери електронних довірчих послуг за результатами проведення аналізу інформації про діяльність постачальників електронних довірчих послуг та засвідчувального центру;

– забезпечує взаємне визнання українських та іноземних сертифікатів відкритих ключів та електронних підписів, що використовуються під час надання юридично значущих електронних послуг;

– здійснює інші повноваження у сферах електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації, визначені законом [63].

Технічне та технологічне забезпечення виконання функцій центрального засвідчувального органу здійснюється адміністратором інформаційно-телекомунікаційної системи центрального засвідчувального органу — державним підприємством, яке належить до сфери управління Мінцифри (державним підприємством «ДІЯ»).

Відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги» до складу електронних довірчих послуг входять:

– створення, перевірка та підтвердження удосконаленого електронного підпису чи печатки;

– формування, перевірка та підтвердження чинності сертифіката електронного підпису чи печатки;

– формування, перевірка та підтвердження чинності сертифіката автентифікації веб-сайту;

– формування, перевірка та підтвердження електронної позначки часу;

– реєстрована електронна доставка;

– зберігання удосконалених електронних підписів, печаток, електронних позначок часу та сертифікатів, пов'язаних з цими послугами.

Національне агентство України з питань державної служби є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, забезпечує функціональне управління державною службою в державних органах. Агентство утворене Указом

Президента України № 769 від 18 липня 2011 року шляхом реорганізації Головдержслужби України (створене 2 квітня 1994 р.).

Основними його завданнями та функціями є:

- забезпечення формування і реалізація державної політики у сфері державної служби;
- участь у формуванні державної політики у сфері служби в органах місцевого самоврядування;
- здійснення функціонального управління державною службою.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 січня 2015 р. № 30 «Питання оптимізації діяльності територіальних органів Національного агентства з питань державної служби та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» утворено як юридичні особи публічного права територіальні органи Національного агентства з питань державної служби, реорганізувавши шляхом злиття територіальні органи Головного управління державної служби в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі.

- погоджує проекти положень про центральні органи виконавчої влади в частині функціонального обстеження з метою недопущення дублювання повноважень;

- надає роз'яснення щодо застосування законодавства з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, які в разі потреби оприлюднюються у друкованих засобах масової інформації для врахування особами, на яких поширюється дія Законів України “Про державну службу” та “Про службу в органах місцевого самоврядування”;

- веде облік кількісного складу державних службовців міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, проводить аналіз такого складу, за результатами якого готує пропозиції щодо підвищення ефективності управління персоналом;

- організовує в установленому законодавством порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації єдиної

державної політики у сфері державної служби; • забезпечує в установленому законодавством порядку доступ до публічної інформації, розпорядником якої є Національне агентство України з питань державної служби, а також розгляд запитів на інформацію;

- затверджує перелік посад працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, за поданням керівника державної служби у відповідному органі та здійснює контроль за додержанням визначених Законом України “Про державну службу” умов реалізації громадянами права на державну службу;

- проводить в межах повноважень, визначених законом, в установленому порядку перевірки стану дотримання в державних органах вимог Закону України “Про державну службу” та проводить в установленому порядку службові розслідування з питань дотримання державними службовцями вимог Закону України “Про державну службу”;

Забезпечує:

- забезпечує нормативно-правове регулювання у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування;

- формування і оприлюднення єдиного переліку вакантних посад державної служби в державних органах та переможців конкурсів;

- формування та функціонування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування;

- визначення потреб у професійному навчанні державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, зокрема у підвищенні кваліфікації з питань, пов’язаних із запобіганням корупції, відповідно до вимог професійних стандартів;

- захист прав державних службовців у разі зміни істотних умов служби.

- Здійснює:

- методичну підтримку служб управління персоналом державних органів, розроблення та впровадження методики управління персоналом, проведення оцінки персоналу та забезпечення його розвитку та організаційне та

матеріально-технічне забезпечення діяльності Комісії з питань вищого корпусу державної служби;

- міжнародне співробітництво з питань, що належать до його компетенції;

- розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю НАДС, його територіальних органів, а також підприємств, установ і організацій, що належать до сфери його управління.

Структура Національне агентство України з питань державної служби України складається з 9 структурних підрозділів, де працює 120 державних службовців.

Установами з інформаційного забезпечення Національного агентства України з питань державної служби є Генеральний департамент з питань інформатизації обліку та інформаційного забезпечення який складається з експертної групи з питань розвитку інформаційних систем, експертної групи з питань підтримки інформаційних сервісів, експертної групи з питань інформаційного забезпечення це – Департамент нормативно-правової роботи та юридичного забезпечення.

А також Управління стратегічного планування та аналізу політики в якому відділи інформаційно-аналітичного забезпечення, відділ забезпечення діяльності дорадчих органів та зв'язків з громадськістю.

Та Управління адміністративного забезпечення, відділи цього управління такі: відділ документального забезпечення, відділ міжнародного співробітництва і протоколу.

На обласному рівні установи та відділи інформаційного забезпечення на прикладі Запорізької обласної державної адміністрації це в першу чергу апарат обласної державної адміністрації, а потім структурні підрозділи обласної державної адміністрації також і на районному рівні.

Хотілося б звернути увагу на Місцеву програму інформатизації «Електронна громада». Серед напрямів формування та здійснення публічної політики на місцевому рівні в сучасних реаліях провідне місце в Україні має

відводиться створенню умов для інноваційного розвитку економіки, соціального прогресу, задоволення інформаційних потреб в реалізації прав громадян, їх об'єднань, підприємств та організацій, органів місцевого самоврядування на основі формування і використання інформаційних ресурсів і сучасних технологій. Попередження потенційних та розв'язання існуючих проблем у розрізі зазначеного напрямку публічної політики може бути здійснене завдяки розробці та реалізації місцевої програми інформатизації. Власне, інформатизація й передбачає сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на формування умов для забезпечення потреб і реалізації прав громадян і суспільства на засадах створення, розвитку, використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, побудованих на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки [63].

Місцева програма інформатизації «Електронна громада» на 2019 – 2020 роки (далі – Програма) визначає основні засади реалізації політики у сфері інформатизації. Відповідно до чинного законодавства Програма розроблена як складова Національної програми інформатизації України та регіональної програми інформатизації з урахуванням їх завдань та визначає комплекс пріоритетних завдань щодо інформаційного, організаційно-технічного, нормативно-правового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування, її соціально-економічного розвитку шляхом упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) в усі сфери життєдіяльності громади.

Програма також спрямована на подальший розвиток електронного урядування (далі – е-урядування) та електронної демократії (далі – е-демократія). Запровадження технологій е-урядування та е-демократії має на меті стимулювати політичну активність особистості та сприяти її політичній соціалізації. З іншого боку, на якісно новий рівень виходять відносини між органами влади і громадянами та бізнесом. Для координації своїх дій держава

отримує максимально повні дані про позицію громадян, а останні мають відкритий доступ до офіційної інформації, можливість висловлювати свої побажання та слідкувати за їх виконанням, підтримувати реальний діалог з представниками влади в онлайн режимі, лобіювати прийняття важливих законів чи рішень [55].

Програма також враховує положення щодо напрямів публічної політики в Україні, які знайшли відображення у законах України: «Про доступ до публічної інформації», «Про публічні закупівлі», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», Указі Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020», постанові Верховної Ради України від 31 березня 2016 року № 1073-VIII «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України», постанові Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2016 року № 294 «Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України», розпорядженнях Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 386-р «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні», від 24 червня 2016 року № 474-р «Деякі питання реформування державного управління України».

У такий спосіб у межах реалізації Програми в громаді вирішуватимуться завдання переходу до орієнтованого на інтереси людей, спрямованого на розвиток інформаційного суспільства, відкритого та прозорого публічного управління, здійснення економічної діяльності на засадах результативності та ефективності, створення умов для розвитку як самої інфраструктури інформатизації, так і забезпечення сталого інноваційного розвитку громади в цілому [50].

Завдання місцевої програми інформатизації враховують наступні напрями: нормативно-правове, організаційне та методичне забезпечення інформатизації в громаді; створення та розвиток інформаційної

інфраструктури; інформаційне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади, потреб населення, підприємств, установ та організацій.

Отже, маємо сказати, що метою Програми є забезпечення доступу громадян до процесів формування інформаційного суспільства через впровадження інноваційних підходів, інструментів та технологій електронного урядування, електронної демократії, інших сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій шляхом модернізації системи публічного управління соціально-економічним розвитком громади, розвитку інфраструктури відкритих даних, телекомунікаційного середовища та забезпечення рівності громадян незалежно від місця їх проживання в дотриманні їх конституційних прав.

Цілями Програми є:

прискорення процесу розробки та впровадження сучасних ІКТ у сферах: публічного управління, освіти, науки, охорони здоров'я, культури тощо;

підвищення якості адміністративних послуг (зокрема за критеріями доступності та зручності) через спрощення процедур їх надання на основі підходу «комплексна послуга за життєвими та бізнес-ситуаціями»;

забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності публічних службовців і громадян, у тому числі шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та безперервності навчання;

сприяння міжнародній співпраці у галузі інформатизації, е-урядування та е-демократії;

поліпшення організаційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо використання ІКТ в їх діяльності, впровадження і застосування технологій е-урядування та е-демократії;

підтримка розвитку спроможності громади через використання сучасних ІКТ та впровадження типових рішень;

сприяння в організації широкопasmового доступу для користувачів і підвищення показників якості доступу до мережі Інтернет;

Пріоритетними напрямками Програми є:

1. Організаційне та методичне забезпечення Програми.
2. Упровадження технологій е-урядування в органах місцевого самоврядування громади та формування системи місцевих електронних інформаційних ресурсів, у тому числі через взаємодію з регіональними.
3. Розвиток телекомунікаційного середовища громади та організація захисту інформації.
4. Підтримка працездатності та забезпечення функціонування існуючих систем.

Основними завданнями Програми є:

- організаційне та методичне забезпечення Програми;
- забезпечення розвитку місцевих інформаційних систем, інформаційно-аналітичних систем органів місцевого самоврядування громади, формування системи місцевих електронних інформаційних ресурсів;
- розвиток місцевої складової електронної інформаційної системи «Електронний уряд»;
- оснащення органів місцевого самоврядування засобами інформатизації;
- продовження створення корпоративної та локальних обчислювальних мереж громади, забезпечення функціонування існуючих систем.

Отже, під електронним урядуванням слід розуміти використання інформаційно-комунікаційних технологій для покращення ефективності системи державного управління, її прозорості та зручності, зокрема операційного компонента, що забезпечує діяльність державних органів.

Основним завданням є створення (удосконалення) реєстрів даних громадян, юридичних осіб, земельних ділянок і нерухомості, податків, соціального страхування, забезпечення функціональної сумісності систем та здійснення обміну даними на операційному рівні замість подання довідок та інших документів. Функціональна сумісність систем сприятиме здійсненню обміну даними між реєстрами (кожен елемент даних повідомлятиметься і вводиться до реєстру один раз) та установами. Реєстри будуть відкритими для користування органами державного управління із забезпеченням

гарантованого захисту персональних даних, що сприятиме спрощенню процедури надання органами державного управління адміністративних послуг громадянам і юридичним особам з підтвердження фактів та інформації, що міститься в офіційних державних реєстрах, зокрема в електронній формі, через вебсервіси.

З огляду на міжнародний досвід розвиток електронного урядування є одним з основних факторів забезпечення успішності реформування та підвищення конкурентоспроможності країни. Реформа будь-якої галузі в сучасних умовах спрямована на широке використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення необхідного рівня ефективності та результативності. Адже саме інструменти е-урядування здатні забезпечити значне покращення якості обслуговування фізичних і юридичних осіб та підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Крім того, запровадження електронного урядування є базовою передумовою для розбудови в Україні ефективних цифрової економіки і цифрового ринку та його подальшої інтеграції до єдиного цифрового ринку ЄС (EU Digital Single Market Strategy).

Згідно з останніми дослідженнями ООН (United Nations E-government Survey 2016) щодо розвитку електронного урядування (E-Government Development Index) Україна посіла 62 місце серед 193 країн. Це свідчить про значне відставання України від світових темпів розвитку електронного урядування та необхідність удосконалення державної політики у даній сфері.

Серед першочергових проблем, які потрібно вирішувати, назвемо основні:

низька якість управління розробленням, впровадженням, підтримкою функціонування та розвитком інформаційно-телекомунікаційних систем (бази даних, реєстри тощо) та ресурсів (центри обробки даних, телекомунікаційні мережі тощо) органів влади;

низькі темпи запровадження електронних форм взаємодії між органами влади і фізичними та юридичними особами, зокрема надання електронних послуг та доступу до відкритих даних;

неврегульованість питання електронної ідентифікації та автентифікації фізичних та юридичних осіб під час взаємодії з органами влади;

низькі темпи розвитку внутрішніх систем електронного документообігу та сучасних інформаційно-аналітичних інструментів підтримки прийняття управлінських рішень;

недостатній рівень готовності державних службовців та працівників органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб до запровадження і використання інструментів електронного урядування.

Елементами інформаційно-аналітичної системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування повинні бути бази даних необхідної інформації, системи зв'язку та передачі даних, системи обробки даних, автоматизовані робочі місця державних службовців. Первинними елементами інформаційно-аналітичної системи є периферійні об'єктно-спеціалізовані автоматизовані інформаційні підсистеми, елементами кожної з яких є комплекси технічних засобів, до яких входить обчислювальна техніка, системне і спеціальне програмне забезпечення, колективи відповідних спеціалістів. Для розв'язання слабо структурованих завдань повинні бути розроблені окремі спеціалізовані експертні системи, які б сприяли пошуку, генерації та відбору найбільш вдалих управлінських рішень.

Отже, в ході дослідження можна зробити такий висновок.

В цілому інформаційно-аналітичне забезпечення органів виконавчої влади є складовою державного управління, яке покликане збільшити рівень узагальнення фактів, обґрунтованість рекомендацій, якість інформаційної продукції суб'єктів управління, а також, викривати довгострокові тенденції розвитку суспільства та держави.

Розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення органів влади, як один з важливих напрямів інформатизації суспільства відбувається хаотично, без

наявності чіткої виваженої державної стратегії. Діяльність більшості суб'єктів інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної виконавчої влади спрямована на вирішення лише окремих технічних проблем, тоді як жоден із центральних органів виконавчої влади не виконує функцій щодо підвищення якості існуючих інформаційно-аналітичних систем органів державної виконавчої влади. В Україні, не розроблена загальнонаукова концепція державно-управлінської аналітики, не обґрунтована її структура, функції, напрями розвитку. Це стримує впровадження інформаційно-аналітичного забезпечення у практику державного управління та знижує його ефективність, призводить до прийняття необґрунтованих рішень, за які згодом держава розраховується матеріальними та моральними збитками. Державно-управлінська аналітика представляє собою деяку специфічну модель аналітики, яка в сучасній методології не є осмисленою [80].

В сучасних умовах державотворення в Україні відсутня єдина Концепція формування інформаційно-аналітичного забезпечення системи органів державної влади, також потребує вдосконалення законодавче забезпечення розвитку інформаційно-аналітичної діяльності у сфері державного управління.

РОЗДІЛ 3

ФАКТОРИ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ

3.1. Інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців на прикладі Великобілозерської районної державної адміністрації Запорізької області

Отже, підсумовуючи вище сказане треба сказати, що органи виконавчої влади України, реалізуючи призначення демократичної, соціальної, правової держави, покликані створювати умови для реалізації прав і свобод громадян, надання їм широкого кола державних, зокрема й управлінських послуг [1, с. 4]. Реалізація цих завдань в сучасних умовах розвитку суспільства залежить від чіткого, налагодженого управлінського процесу в цих органах, і особливо інформаційного забезпечення такого процесу.

Процес управління в органах виконавчої влади потребує надання своєчасної, достовірної та повної інформації, тобто інформаційного забезпечення.

Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в органах виконавчої влади – це здійснення дій з надання актуальної, достовірної і повної інформації суб'єкту управління (керівнику) із заданою періодичністю.

Необхідно особливо наголосити на тому, що значна частина інформації, що використовується в управлінській діяльності в органах виконавчої влади, існує у вигляді документованої інформації, тобто зафіксованої на матеріальному носії, з реквізитами, що дозволяють визначити таку інформацію або її носій. Документальне забезпечення управлінської діяльності відіграє надзвичайно важливу роль в сучасних процесах управління в органах виконавчої влади, оскільки переважна більшість управлінських рішень сьогодні в обов'язковому порядку фіксується на папері. Технології безпаперового

(електронного) документообігу ще не отримали широкого застосування і є в більшості випадків лише способом спрощення процесу підготовки документів, а в результаті документи все одно роздруковуються на паперових носіях, які і підписуються, узгоджуються, затверджуються керівниками органів виконавчої влади, які приймають рішення [89].

Великобілозерська районна державна адміністрація здійснює свою діяльність на основі Положення про апарат Великобілозерської районної державної адміністрації (див. ДОДАТОК В) та розпорядженнями голови Великобілозерської районної державної адміністрації «Про затвердження Положення про апарат Великобілозерської районної державної адміністрації від 27.06.2019 № 110 [64], «Про затвердження Регламенту Великобілозерської районної державної адміністрації» від 20.05.2019 № 83 [65], «Про затвердження Інструкції з діловодства в апараті Великобілозерської райдержадміністрації» від 06.09.2018 № 205 [63], «Про внесення змін до розпорядження голови райдержадміністрації від 06.09.2018 № 205 «Про затвердження Інструкції з діловодства в апараті Великобілозерської райдержадміністрації» від 08.07.2019 № 115 [63].

Основними завданнями апарату Великобілозерської районної державної адміністрації є здійснення правового, організаційного, матеріально-технічного та іншого забезпечення діяльності районної державної адміністрації, підготовка аналітичних, інформаційних та інших матеріалів, систематична перевірка виконання актів законодавства і розпоряджень голови районної державної адміністрації, надання методичної та іншої практичної допомоги управлінням, відділам райдержадміністрації, органам місцевого самоврядування.

Інформаційним забезпеченням системи управлінської діяльності державних службовців у Великобілозерській райдержадміністрації займаються відділи, сектори та структурні підрозділи райдержадміністрації (див. Додаток Г), які забезпечують взаємодію голови районної державної адміністрації з обласною державною адміністрацією, органами місцевого самоврядування, здійснюють опрацювання та обробку інформації яка надходить до районної

державної адміністрації, для подальшого надання її до вищих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Також, оприлюднюють на офіційному веб-сайті райдержадміністрації інформацію згідно Закону України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян» та інші.

Організують наради, колегії, семінари, а також забезпечують організаційну підготовку спільно з іншими підрозділами райдержадміністрації урочистих заходів з нагоди державних і професійних свят, інших масових заходів різні культурні заходи, приймають участь в сесіях Великобілозерської районної ради.

Райдержадміністрація аналізує рішення виконкому сільради, прийняті з питань здійснення ними делегованих повноважень органів державної виконавчої влади і при виявленні невідповідності їх законодавству, готує пропозиції щодо скасування цих рішень та надає практичну та методичну допомогу структурним підрозділам райдержадміністрації та виконавчому комітету сільської ради з питань організаційно - масової роботи, ведення діловодства.

Райдержадміністрація перевіряє за дорученням голови райдержадміністрації та керівника апарату райдержадміністрації роботу відділів, секторів, управлінь районної державної адміністрації, виконкому сільської ради (в частині здійснення ним делегованих повноважень органів виконавчої влади) щодо виконання ними Законів України, указів і розпоряджень Президента України, постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України, розпоряджень і доручень голови обласної та районної державних адміністрацій, організовує проведення комплексних перевірок з цих питань із залученням відповідальних працівників відділів, управлінь. У разі потреби одержує від структурних підрозділів, органів виконавчої влади інформацію про хід виконання документів і доручень. Надає голові райдержадміністрації відповідні акти, довідки та інформації, за дорученням голови районної державної адміністрації, керівника апарату перевіряє у

відділах і управліннях районної державної адміністрації, виконкомі сільради стан організації діловодства, подає їм необхідну методичну допомогу в удосконаленні форм і методів роботи з документами.

Здійснює контроль за виконанням структурними підрозділами райдержадміністрації, територіальними органами центральних органів виконавчої влади в частині здійснення ними повноважень райдержадміністрацій, органами місцевого самоврядування в частині здійснення ними делегованих повноважень органів виконавчої влади законів України, актів та доручень Президента України, Кабінету Міністрів України, актів центральних органів виконавчої влади, розпоряджень і доручень голів обласної та районної державних адміністрацій та за станом роботи з реагування на запити і звернення народних депутатів України та депутатів місцевих рад, а також аналізує причини порушення строків виконання документів і вносить пропозиції щодо їх усунення, забезпечує єдину систему роботи з документами, спрямовану на організацію діловодства, здійснення контролю за проходженням та виконанням документів, підготовку та випуск розпоряджень, доручень голови райдержадміністрації, облік, систематизацію та зберігання документів «Для службового користування» та інформує голову райдержадміністрації про стан виконання документів та роботи з реагування на запити і звернення народних депутатів України та депутатів місцевих рад структурними підрозділами райдержадміністрацій, територіальними органами центральних органів виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Також, забезпечує ведення діловодства, прийом, реєстрацію, проходження документів, їх облік, зберігання та передачу в установленому порядку до державного архіву, оперативний пошук документів, відправлення кореспонденції, опрацьовуються документи, що надходять до районної державної адміністрації, готує до них аналітичні, довідкові та інші матеріали, а також проекти розпоряджень та доручень голови районної державної адміністрації, організовує роботу зі звернення громадян та Доступу до публічної інформації.

Проводить аналіз суспільно-політичних процесів, що відбуваються в районі, розглядає питання, пов'язані з реалізацією внутрішньої політики, готує інформаційно-аналітичні матеріали та подає на розгляд керівництву райдержадміністрації, забезпечує взаємодію райдержадміністрації з інституціями громадянського суспільства з питань, що належать до її компетенції та забезпечує взаємодію із засобами масової інформації, підтримує діалогові відносини з громадськістю шляхом висвітлення повсякденної діяльності райдержадміністрації на її офіційному веб-сайті [64].

В управлінській структурі спостерігаємо висхідні та низхідні потоки обміну інформацією: від керівництва до відділів, секторів та структурних підрозділів і навпаки.

Відтак, й приймаються управлінські рішення. Окремо їх приймають певні структурні підрозділи, наприклад, відділ освіти, управління соціального захисту, управління фінансами тощо, або ж керівництво установи на засіданнях, нарадах, сесіях.

Зазначимо, що прийняття управлінських рішень - це один із найважливіших процесів управлінської діяльності. У ньому, як і у будь-якому іншому процесі, від кожного керівника органу місцевої влади вимагається компетентність, висока оперативність, знання і навички використання методів та технологій управління. Прийняття рішень та вирішення проблем є найважливішими завданнями керівників будь-якого рівня [57].

Дані здійсненого аналізу дозволяють спрогнозувати та оцінити роботу райдержадміністрації. В першу чергу, слід відзначити ефективний механізм організації структури адміністрації. Так, компактна конституція апарату райдержадміністрації дозволяє швидко та послідовно виконувати поставлені перед працівниками завдання. Важливо відмітити, що значущу роль в управлінському процесі відіграє впровадження новітніх інформаційних технологій, що значно полегшує роботу державних службовців та, відповідно, дає можливість удосконалити процес інформаційного забезпечення та сприяє відкритості та прозорості дій представників державної влади. За такого

розвитку обставин, можна передбачити успішний розвиток адміністрації, майбутнє якого безпосередньо залежить від ефективного керівництва, ефективного діалогу з громадськістю та дотримання чинного законодавства.

3.2. Основі шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні

Шляхи удосконалення інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні можуть бути такими:

1) необхідність нормативно-правового забезпечення, згідно якого функціонує державний апарат. У сучасному інформаційному законодавстві існує ряд недоліків, а саме: відсутність чіткої ієрархічної єдності законів; велика кількість законів та підзаконних нормативних актів, нові правові акти в сфері суспільних відносин часто концептуально не узгоджені з раніше прийнятими, що призводить до правового хаосу, відсутність роз'яснень до цієї законодавчої бази.

Тому, треба удосконалити нормативно-правове забезпечення. Цей напрям має передбачати реалізацію таких дій: уточнення положень законодавства про діяльність органів державної влади у частині визначення інформування громадян про поточну діяльність органу державної влади як важливого завдання; чітке визначення характеру інформації, обов'язкової до оприлюднення, та способів її опублікування з передбаченням відповідного фінансування.

2) існування дієвих і конкретних механізмів реалізації прав доступу громадян до інформації про діяльність державної влади. Однією із основних проблем у цій сфері є часткове відтворення у середовищі державних службовців історичних традицій закритості влади, культу секретності, відсутності усвідомлення необхідності налагодження та підтримання конструктивного діалогу з громадськістю.

3) найскладнішою та найсуперечливою залишається проблема питання розуміння відкритості влади не тільки серед державних службовців, так і у суспільства в цілому. Створення найкращого законодавства не дозволить забезпечити відкритості, поки не відбудеться певних змін у масовій свідомості не тільки державних службовців, а взагалі в суспільстві в цілому.

Важливим інструментом забезпечення відкритості влади є засоби масової інформації (ЗМІ), які є посередником між державою та суспільством і здійснюють значний вплив на ефективність комунікації держава-суспільство. Від якості функціонування ЗМІ значним чином залежить реальний рівень відкритості влади. Необхідно наголосити, що забезпечення інформаційної відкритості державної влади є двостороннім процесом. З одного боку, є існування суспільного запиту на отримання об'єктивної та вичерпної інформації про діяльність владних органів, активна позиція громадянського суспільства по відношенню до державної влади. З іншого боку, рівень відкритості визначається реальною діяльністю конкретних органів державної влади.

Нині надання інформації громадянам, згідно діючого законодавства, здійснюється через прес-центри органів державної влади шляхом періодичного оприлюднення прес-релізів, повідомлень про заходи органів державної влади, проведення прес-конференцій та брифінгів, налагодження постійної співпраці із засобами масової інформації тощо [87].

4) з формувати у державних службовців стійкі внутрішні переконання щодо їхньої відповідальності за інформування громадськості про діяльність державної влади та набуття ними необхідних знань та навичок. Важливим засобом цього має стати внесення відповідних змін до програм підготовки та перепідготовки державних службовців.

5) інформувати населення про його права щодо доступу до інформації про функціонування органів державної влади, зокрема через залучення до цієї діяльності громадських організацій, а також обґрунтування та роз'яснення причин прийняття урядових рішень.

б) впровадити сучасні форми забезпечення відкритості влади , таких як громадські слухання, відкриті експертні обговорення тощо.

7) підвищити правову та політичну культуру громадян України.

8) вжити комплексу конкретних та дієвих заходів щодо підвищення технологічної забезпеченості інформаційної відкритості (створення єдиної системи інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування).

9) створити ефективні механізми контролю як державного, так і громадянського, насамперед за допомогою ЗМІ, за забезпеченням відкритості органів державної влади та місцевого самоврядування.

10) з'ясувати суспільний попит на інформацію про діяльність державної влади, інтересу громадян щодо її отримання.

11) найважливішим є фінансування цієї сфери, тому потрібно профінансувати систему інформаційного забезпечення.

12) забезпечити установи матеріально технічними засобами для інформаційного забезпечення та забезпечити комфортні умови для працівників інформаційного забезпечення.

Отже, шляхами удосконалення інформаційного забезпечення є: а) правовий, що стосується уточнення чи доповнення діючого законодавства в сфері інформаційної політики; б) освітній, щодо створення умов підготовки і перепідготовки управлінських кадрів; в) інформаційно-правовий, що спрямований на забезпечення активної участі суспільства в комунікаційних процесах [79].

ВИСНОВКИ

Аналіз даної роботи дозволяє, зробити висновок, про те, що інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців, дійсно, є невід'ємною складовою управлінського процесу. Однак, дефініція «інформаційне забезпечення» не має остаточного варіанту свого наповнення. Існують різні точки зору науковців (Р.А. Калюжного, В.О. Шамрая, Л.В. Балабанова, С.М. Петренко) щодо визначення поняття.

На мій погляд, інформаційне забезпечення – це процес, в результаті якого утворюється інформація, необхідна для прийняття управлінських рішень, що зумовлює ефективну діяльність державної установи.

Інформаційне забезпечення, як доволі складний процес, передбачає дотримання низки принципів, за яких відбувається інформатизація суспільства.

Пріоритетними з яких є: дотримання законодавчих прав та свобод кожного громадянина, відкритість та доступність інформації та гарантія інформаційної безпеки.

Безсумнівно, державна політика у сфері інформатизації повинна спрямовуватись на ефективний результат для якісного інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців.

Доведено, що своєчасне та повноцінне інформаційне забезпечення є неможливим без належної нормативно-правової бази. Попри значну кількість нормативно-правових актів, що регламентують інформатизацію державних органів, актуальною проблемою залишається створення єдиного Інформаційного кодексу.

З рештою, не менш важливим елементом інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців, в умовах сьогодення, є новітні інформаційні технології. Інновації в державній службі допомагають зробити діяльність службовців більш прозорою та відкритою для громадян, що в свою чергу, підвищує рівень довіри до влади й зумовлює можливість відмовитись від застарілих елементів бюрократизації.

Очевидно, що для належного інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців передбачено спеціальні інформаційні служби, які повинні працювати для своєчасного, якісного забезпечення органів державної влади необхідною інформацією. Правильна організація діяльності цих служб дозволяє створити та підтримувати на належному рівні позитивний імідж установи.

Таким чином, проведене дослідження підтверджує, що міжнародний досвід розвитку інформаційного суспільства, містить позитивні елементи для України. Тобто, співпраця України, з країнами - реформаторами дає можливість вийти на новий етап міжнародного співробітництва.

На етапі сучасності, в процесі впровадження інформаційних технологій, значна увага приділяється якісному наданню адміністративних послуг та запровадженню міжвідомчого документообігу. Під електронними адміністративними послугами розуміємо: е-податки, е-вибори, е-закупівлі, е-облік митної служби тощо. Не можна лишити поза увагою й удосконалення вебсайтів органів державної влади, під яким розуміємо не лише інформативне наповнення, а й надання повноцінних юридично підтверджених адміністративних послуг.

Є зрозумілим що, Україна, в процесі впровадження електронного урядування, допускає певні проблемні питання, а саме:

- 1) слабка активність громадян та представників бізнесу, щодо проведення реформи;
- 2) відсутність довготривалої перспективи розвитку стратегії впровадження е-уряду;
- 3) брак кваліфікованих фахівців та ін.

Разом із тим, в Україні відбуваються й певні помітні зміни, щодо застосування інформаційних технологій в органах державної влади, що відповідно, закріплюється на законодавчому рівні. Проте, за світовими показниками розвитку інформаційного суспільства, Україна посідає лише 87

місце з 193 країн. Очевидно, що такий стан не свідчить про належний рівень інформатизації.

Маємо підкреслити, що пріоритетними напрямками розвитку інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців залишається питання е-урядування, як нової форми державного управління. Дотримання якого, дасть змогу підвищити якість надання адміністративних послуг, деперсоніфікувати взаємовідносини громадян та забезпечить подолання інформаційної нерівності.

Таким чином, проведене дослідження підтверджує, що термін «інформаційне забезпечення» є варіантним та немає чіткого визначення.

За нашими переконаннями, інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців, як процес, відноситься до найактуальніших проблем органів державної влади.

Адже, уся державна управлінська діяльність залежить від повноти та якості інформаційних ресурсів, якими вони керуються при вирішенні поставлених завдань. Слід врахувати, що інформатизація державних органів – це складний багатогранний механізм, налагодження якого полягає в активізації його ключових функцій: інформаційна логістика, інформаційна підтримка, інформаційний супровід тощо.

В процесі аналізу з'ясовано, що законодавча база, щодо регуляції інформаційного забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців є недосконалою та потребує часткової модернізації.

Також, треба врахувати, що впровадження новітніх інформаційних технологій в інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців дає змогу досягнути стратегічних та тактичних результатів. У зв'язку з цим, виходить так, що інформаційно-комунікативні технології є рушійною силою для налагодження ефективного діалогу влади з громадськістю. Офіційні вебсайти органів державної влади, електронний уряд, система електронного документообігу, електронний цифровий підпис, електронне звернення, електронна приймальня, єдиний вебпортал

адміністративних послуг – основні складові прогресивної інформаційної діяльності державних службовців.

В результаті здійсненого дослідження, проаналізовано інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців на прикладі Великобілозерської районної державної адміністрації.

Як було сказано, як будь-яка діяльність державної установи, діяльність Великобілозерської районної державної адміністрації, базується на Положенні про апарат райдержадміністрації, Регламенті райдержадміністрації та Інструкції з діловодства. Саме ці нормативно-правові документи визначають основні завдання та цілі установи.

Маємо зазначити, що функціональна завантаженість адміністрації розподілена за ієрархічним принципом. Тобто, райдержадміністрація, вміщує в собі окремі структурні підрозділи, відділи, та спеціалістів, які відповідають за інформаційне забезпечення райдержадміністрації.

В період розвитку новітніх технологій, райдержадміністрації в певній мірі, дотримується вимог сучасності. Мається на увазі, діяльність державних службовців базується на основі застосування інформаційних технологій.

Інформаційний супровід діяльності працівників райдержадміністрації регламентується Законом України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» та іншими нормативно-правовими актами.

Ефективному функціонуванню установи сприяє належна організація штатної структури адміністрації. Очевидно, що документаційне забезпечення райдержадміністрації регулюється нормативно-правовими документами та активно переходить на етап електронного документообігу.

У забезпеченні належної діяльності адміністрації позитивною оцінкою відзначимо роботу відділу організаційної роботи та з питань діловодства і контролю апарату райдержадміністрації та відділу фінансово – господарського забезпечення апарату райдержадміністрації, які виконують роль інформаційної

служби та забезпечують керівництво та працівників, необхідною для прийняття рішень та вирішення управлінських завдань, інформацією.

Щодо основних ідей конструктивного досвіду формування інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців, задля подальшої розбудови та вдосконалення системи електронного урядування в Україні, резюмуючи, виокремимо основні з них:

1) створення Єдиної національної системи параметрів оцінювання стану е-урядування та Єдиного стандарту функціонування системи електронного документообігу;

2) оптимізація законодавчої бази, щодо розвитку інформаційного суспільства, ратифікація міжнародних нормативно-правових актів;

3) створення Єдиного вебпорталу для надання адміністративних послуг в електронному форматі;

4) заохочення та мотивація державних службовці у розвитку електронного урядування;

5) загальнодоступність та прозорість діяльності Урядового порталу та вебсайтів органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

Втілення цих ідей дозволить Україні впевнено крокувати в майбутнє на рівні провідних європейських країн. Адже, лише за повної довіри громадян до органів державної влади можливий розвиток країни на вищому рівні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бандурка О. М. Адміністративний процес. Київ: Мрія, 2001. 336 с.
2. Безпянська Г. В. Класифікація документів. *Секретар – референт*. № 3. 2007 С. 20 – 21.
3. Березовська Ю. В. Нормативно-правова база інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування в сучасній Україні URL : http://did.at.ua/publ/normativno_pravova_baza_informacijnogo_zabezpechennja_organiv_miscevogo
4. Білоусько Т. М. Інформаційні технології в діяльності органів виконавчої влади. URL :<http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/3821/1/Info1702.pdf>
5. Бондаренко А. Інформаційні технології як елемент взаємодії органів влади з громадськістю. URL : <http://www.driu.dp.ua/vidavnictvo/2009.pdf>
6. Брожик Л. Л. Інформаційні технології та ефективність державного управління. *Персонал*, 2007. №8. С.81-85.
7. Бутко М. П. Електронне урядування в Україні URL : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vcndtu/2011_54/53.htm
8. Василенко О. В. Автоматизація документообігу в органах державної влади URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/conf/2012-2/doc/5/01.pdf>
9. Винокурова Ф. А. До питання особливостей ведення діловодства в районних державних адміністраціях. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2005. №2. С.16-19.
10. Галаган Л. М. Специфіка інформаційного забезпечення органів державної влади в Україні в контексті впровадження електронного урядування. URL : Режим доступу: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/298>.
11. Гучко Р. Ю. Нові інформаційні технології в управлінському процесі URL : <http://kds.org.ua/blog/guchko-r-yu-tvorcha-robota-novi-informatsijni-tehnologii-vsuchasnomu-upravlinskomu-protsesi>.

12. Дацун Я. О. Налагодження взаємодії органів державної влади з засобами масової інформації. URL : <http://kds.org.ua/blog/tvorcha-robota-natemu-nalagodzhennya-vzaemodii-organiv-derzhavnoi-vladi-iz-zasobami-masovoi-in>.
13. Двойленко І. В. Вирішення типових проблем впровадження систем електронного документообігу із застосуванням електронного цифрового підпису в органах державної влади URL : www.academy.gov.ua/ej/ej7/doc-pdf/dvoilenko.
14. Дегтяр А. О. Аналітично-організаційне забезпечення прийняття та реалізації державно-управлінських рішень. Донецьк : Селидів, 2005. 200 с.
15. Дегтяр А. О. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2004. 224 с.
16. Джиґа Т. В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/1716/>.
17. Дімчогло М. І. Консолідація як вид систематизації інформаційного законодавства. *Правова інформатика*. 2012. № 1 (33). с.15-24.
18. Доручення Секретаріату Президента України. 2006. № 03-02/235.
19. Дроздова О. В. Перспективна модель функціонування електронного документообігу торговельних підприємств. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2013_3_15.
20. Дяченко Н. П. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02\(10\)/14.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02(10)/14.pdf).
21. Електронне урядування крізь призму Польського досвіду. URL : <http://www.dknii.gov.ua/content/elektronneurjaduvannya-skriz-pryzmu-polskogo-dosvidu>.
22. Єганов В. В. Проблеми та перспективи впровадження системи електронного урядування в Україні. URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/1/05.pdf>.

23. Інформаційна відкритість органів місцевого самоврядування: посібник для муніципальних посадовців. Івано-Франківськ: ГО «Агентство з розвитку приватної ініціативи», 2009 96 с.

24. Кадемія М. Ю. Документаційне забезпечення управлінської діяльності: навчальний посібник. Вінниця, 2010. 340 с.

25. Камінська А, Камінський М. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування. К., 2008. 200 с.

26. Кислюк К. В. Спеціальне документознавство : модульний курс. Київ : Академія, 2013. 192 с.

27. Клімушин П. С. Програмні комплекси автоматизації управлінських технологій підприємств. URL : доступу: <http://www.nbu.gov.ua>, <http://www.nhlu.gov.ua>, <http://www.kbuara.kharkov.ua>.

28. Коваль Р.А. Інформаційне забезпечення діяльності органів державної влади в умовах глобалізації на регіональному рівні URL : <http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol1/103-11.pdf>

29. Колеснікова М. В. Поняття, сутність та значення інформаційного забезпечення правоохоронних органів. *Право і безпека*. 2011. №5. с.116-119.

30. Колодюк А. В. Цифровий розподіл – нова форма соціального розмежування в умовах глобалізації. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтва*. 2004. №4. С.124-129.

31. Кондратенко О. Ю. Інформаційне забезпечення вищих органів державної влади та електронне урядування. URL : <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/376>.

32. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. (дата звернення 13.01.2020).

33. Концепція розвитку електронного врядування. URL :http://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf.

34. Корнута В. А. Основи організації електронного документообігу. *Документообіг*. Івано-Франківськ, 2012. Вип.58/12 144 с.

35. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Слово», 2005. 400 с.
36. Куспляк І. С. Зарубіжний досвід впровадження технологій електронного урядування: уроки для України. URL : http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Perspekt/2011_2/Kuspalyak.pdf.
37. Луценко С. М. Пріоритетні напрямки розвитку інформаційного забезпечення органів. URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/doc/1/06.pdf>.
38. Лушер В. В. Поняття інформаційного забезпечення органів прокуратури URL : Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_59.pdf.
39. Марусов А. Використання офіційних веб-сайтів міським самоврядуванням України для взаємодії з різними цільовими групами: проблеми та перспективи. URL : <http://euriadnik.org.ua>
40. Матвієнко О. В. Основи організації електронного документообігу: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 112 с.
41. Матієшин Л. Використання досвіду Польщі для впровадження е-урядування в Україні URL : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/33208/1/067-148-149.pdf>.
42. Меліхов К. В. Шляхи удосконалення інформаційного забезпечення органів державної влади. *Теорія і практика соціального управління*. 2010. с.60-63.
43. Муравицька Г. В. Інформація як стратегічний ресурс організації науково-дослідного процесу. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2015_1519.
44. Негодченко В. М. Основні напрями державної інформаційної політики в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. №4. С. 77-81.
45. Організація документообігу в організаціях та установах. *Держава для суспільства. Правила оформлення офіційних звернень, документів*. URL : <http://www.govforc.com/index.php?id=271>.

46. Основи інформаційного права України: навч. посіб. Київ : Знання, 2004. 274 с.
47. Основи інформаційної безпеки та захисту інформації у контексті євроатлантичної інтеграції України: наук.-метод. посіб. Київ : НВЦ «Євроатлантикінформ», 2006. 104 с.
48. Офіційний сайт Ратнівської районної державної адміністрації. URL : <http://ratadmin.gov.ua/>.
49. Палеха Ю. І. Загальне діловодство: теорія та практика керування документацією із загальних питань: навч. посіб. Київ : Видавництво «Ліра-К». 2014. 624 с.
50. Петренко С. М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем: монографія. Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. 290 с.
51. Петрицький А. Л. Інформаційне законодавство: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення. *Вісник Маріупольського державного університету. (Право)*. 2013. Вип.5. с.64-68.
52. Петрова І. О. Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування в сучасній Україні. *Наукові праці*. Вип. № 134. с.45-46.
53. Писаренко В. П. Електронний документообіг в органах влади URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-2/doc/1/04.pdf>.
54. Писаренко В. П. Упровадження електронного документування в органах державної влади та місцевого самоврядування URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2012-02\(8\)/12pvrvms.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2012-02(8)/12pvrvms.pdf).
55. Питання інформаційної безпеки України на сучасному етапі. *Право і безпека*. 2015. №3(58). с.15-20.
56. Поважний О.С. Основні засади діяльності прес-служб органів державної влади та місцевого самоврядування: світовий та український досвід: довідник. Донецьк : ДонДУУ, 2011. 96 с.
57. Позитивний досвід роботи РДА URL : <http://ratadmin.gov.ua/diialnist-rda/pozytyvnyi-dosvid-roboty>

58. Про внесення змін до розпорядження голови райдержадміністрації від 06.09.2018 № 205 «Про затвердження Інструкції з діловодства в апараті Великобілозерської райдержадміністрації»: розпорядження від 08.07.2019 № 115. URL : <https://vbeloz.gov.ua/rozporyadzhennya-golovi-rda-iii-kvartal-2019-rik-15-45-45-23-12-2019/>.

59. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № № 889-VIII (Ред. від 01.01.2020) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

60. Про Доктрину інформаційної безпеки України: указ Президента України від 8 липня 2009 р. № 514/2009. *Офіційний вісник України*. 2009. № 52. с. 7.

61. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 №852-15 (ред. від 02.11.16). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.

62. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 №851-15 (ред. від 30.09.15). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

63. Про затвердження Інструкції з діловодства в апараті Великобілозерської райдержадміністрації: розпорядження від 06.09.2018 № 205. URL : <https://vbeloz.gov.ua/rozporyadzhennya-golovi-rda-za-iii-kvartal-2018-roku-14-29-35-06-06-2018/>.

64. Про затвердження Положення про апарат Великобілозерської районної державної адміністрації розпорядження: від 27.06.2019 № 110. – URL : <https://vbeloz.gov.ua/rozporyadzhennya-golovi-rda-za-ii-kvartal-2019-roku-13-09-38-04-07-2019/>.

65. Про затвердження Регламенту Великобілозерської районної державної адміністрації: розпорядження від 20.05.2019 № 83. URL : <https://vbeloz.gov.ua/rozporyadzhennya-golovi-rda-za-ii-kvartal-2019-roku-13-09-38-04-07-2019/>.

66. Про захист в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 №80/94 ВР (Ред.від 19.04.2014) URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.

67. Про інформацію: Закон України від 02.10.92 № 2657-ХІІ (Ред. Закону від 25.06.2016) URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

68. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 04.02.1998 №75/98-вр (ред. від 11.08.2013) URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>.

69. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 №74/98-вр (ред. від 01.08.16). URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>.

70. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.

71. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997 №539/97-вр (ред. від 10.04.2015) URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80>.

72. Про працю: Кодекс законів. *Відомості Верховної Ради*, № 50. 1971. 375 с.

73. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України: Постанова Верховної Ради України № 26-VIII від 11.12.2014 р. *Офіційний вісник України* 2014. № 102. Ст. 3005.

74. Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020». Указ Президента України № 5/ 2015 від 12.01.2015 р. *Офіційний вісник України* 2015. № 2. с. 154.

75. Проект Концепції формування та функціонування інформаційно-аналітичної системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування. URL : <http://www.kmu.gov.ua/>

76. Проценко П.П. Проблематика переходу до інформаційного суспільства. *Політичний менеджмент*. 2004. №6(9). С.129-137.

77. Пугач А. Шляхи удосконалення інформаційно-аналітичної діяльності в системі державного управління України. *Вісник Національної академії державного управління*. 2010. №4. с.94-101.

78. Рада національної безпеки і оборони України затвердила Доктрину інформаційної безпеки України URL : <http://mip.gov.ua/news/1608.html>.

79. Радченко С. В. Особливості систем електронного документообігу у державних органах України. URL : <http://www.archives.gov.ua/cat//42013/02.pdf>.

80. Рейтерович І. В. Інформаційно-аналітична діяльність Київ : НАДУ, 2010. 20 с.

81. Риженко О. Стратегічні пріоритети сучасного розвитку електронного урядування в Україні. *Збірник наукових праць*. 2015. № 43. с. 99-103.

82. Семенченко А. І. Електронне урядування в Україні: проблеми та шляхи вирішення. *Електронне урядування: міжнародний науковий фаховий журнал*. 2010. №1. с. 6-17.

83. Сергіна Т. Актуальні проблеми реалізації концепції розвитку електронного урядування в Україні. *Публічне управління: теорія та практика*. 2011. №2(6). с.69-73.

84. Серенок А. Електронне урядування в Польщі. URL : <http://etransformation.org.ua/2014/07/08/78/>.

85. Стан та проблеми впровадження електронного урядування в центральних і місцевих органах виконавчої влади України. *Інформаційно-аналітичні матеріали до «Дня електронного урядування – 2010»*. Київ, 2010. 75 с.

86. Телешун С. О. Політична аналітика в системі публічного управління. Київ : Фенікс, 2008. с. 38-41.

87. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. URL : <http://radnuk.info/pidrychnuku/bydivnuststvo/482-bydivnutstvo/8920-s-3.html>.

88. Черноіваненко А. В. Інформаційне забезпечення підготовки прийняття та реалізації управлінських рішень: теоретичний підхід до визначення поняття URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2009-1/doc/35.pdf>.

89. Чилінгарян К. Є. Основні напрями інформатизації в Україні URL : http://mdgukid.at.ua/publ/osnovni_naprjami_informatizaciji_v_ukrajini/1-1-0-6.

90. Шепета О. В. Кодифікація інформаційного законодавства України як вимога сучасності. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2013. №3(13). с.34-36.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Рис. 1.1. Функції інформаційно-аналітичного забезпечення управлінської діяльності

Рис. 1.2. Етапи інформаційного забезпечення

ВЕЛИКОБІЛОЗЕРСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

голови районної державної адміністрації

27.06.2019

с. Велика Білозерка

№ 110**Про затвердження Положення
про апарат Великобілозерської районної
державної адміністрації**

Керуючись статтями 6, 44 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», статтею 17 Закону України «Про державну службу», відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 11.12.1999 № 2263 «Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації» та від 18.04.2012 № 606 «Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій», зі змінами та доповненнями, враховуючи розпорядження голови Запорізької обласної державної адміністрації від 29.05.2019 № 289 «Про затвердження Положення про апарат Запорізької обласної державної адміністрації»,

ЗОБОВ'ЯЗУЮ:

1. Затвердити Положення про апарат Великобілозерської районної державної адміністрації (далі – Положення), що додається.

2. Забезпечити доведення Положення до відома працівників апарату районної державної адміністрації та керівників структурних підрозділів райдержадміністрації.

3. Визнати розпорядження голови районної державної адміністрації від 22.12.2018 № 305 «Про затвердження Положення про апарат Великобілозерської державної адміністрації» таким, що втратило чинність.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на керівника апарату райдержадміністрації Квашу Н.В.

Голова

А. ЯРМОЛЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови районної
державної адміністрації

27.06.2019 № 110

ПОЛОЖЕННЯ **про апарат Великобілозерської районної державної адміністрації**

I. Загальні засади

1. Апарат Великобілозерської районної державної адміністрації (далі – апарат) утворюється головою Великобілозерської районної державної адміністрації (далі – райдержадміністрація) для правового, організаційного, матеріально-технічного та іншого забезпечення діяльності районної державної адміністрації, проведення кадрової роботи, здійснення документообігу та контролю, розгляду звернень громадян, забезпечення взаємодії з правоохоронними органами, оборонної та мобілізаційної роботи, запобігання та виявлення корупції, доступу до публічної інформації, адміністрування Державного реєстру виборців, підготовки аналітичних, інформаційних та інших матеріалів, систематичної перевірки виконання актів законодавства та розпоряджень голови райдержадміністрації, надання методичної та іншої практичної допомоги органам місцевого самоврядування.

2. У своїй діяльності апарат керується Конституцією України, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, розпорядженнями голови облдержадміністрації, та голови райдержадміністрації, наказами керівника апарату райдержадміністрації, цим Положенням.

3. Положення про апарат розробляється завідувачем юридичного сектору апарату, погоджується із керівником апарату, і затверджується розпорядженням голови райдержадміністрації.

II. Структура апарату райдержадміністрації

1. Структуру і чисельність працівників апарату райдержадміністрації визначає і затверджує голова райдержадміністрації у межах бюджетних асигнувань, виділених на утримання апарату. Апарат складається з відділів, секторів, які не мають статусу юридичних осіб публічного права.

2. Апарат очолює керівник апарату райдержадміністрації, який призначається на посаду головою райдержадміністрації в порядку, передбаченому законодавством про державну службу, і працює під його безпосереднім керівництвом.

3. У разі тимчасової відсутності або вакансії посади керівника апарату його обов'язки виконує керівник самостійного структурного підрозділу апарату райдержадміністрації відповідно до розпорядження голови райдержадміністрації.

4. Апарат у процесі виконання покладених на нього завдань взаємодіє з управліннями, відділами та іншими структурними підрозділами райдержадміністрації, а також з органами місцевого самоврядування.

5. Організація роботи апарату здійснюється відповідно до Регламенту райдержадміністрації, Інструкції з діловодства в райдержадміністрації, а також цього Положення.

6. Відділи, сектори апарату здійснюють свої повноваження на підставі відповідних положень про відділи, сектори. Положення про структурні підрозділи апарату, які безпосередньо підпорядковуються голові райдержадміністрації, а з питань організації роботи апарату – керівнику апарату, затверджуються розпорядженнями голови райдержадміністрації. Положення про структурні підрозділи апарату, які безпосередньо підпорядковуються керівнику апарату, затверджуються наказами керівника апарату.

III. Основні функції і права керівника апарату районної державної адміністрації

1. Керівник апарату є керівником державної служби в апараті районної державної адміністрації та в структурних підрозділах райдержадміністрації (крім структурних підрозділів зі статусом юридичних осіб публічного права).

Керівник апарату призначає на посаду та звільняє з посади у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців апарату райдержадміністрації, присвоює їм ранги державних службовців, заохочує їх та притягує до дисциплінарної відповідальності.

Керівник апарату приймає на роботу та звільняє з роботи у порядку, передбаченому законодавством про працю, працівників апарату райдержадміністрації, які не є державними службовцями, заохочує їх та притягує до дисциплінарної відповідальності.

Державні службовці та працівники апарату райдержадміністрації, які не є державними службовцями, мають службові посвідчення відповідного зразка за підписом керівника апарату.

2. Керує діяльністю апарату, забезпечує діяльність райдержадміністрації з кадрових, правових, організаційних, матеріально-технічних питань.

3. Видає в межах своїх повноважень накази, які є обов'язковими для виконання працівниками апарату райдержадміністрації.

4. Може входити до складу колегії райдержадміністрації.

5. Вносить пропозиції щодо розгляду на засіданнях колегії питань, що належать до компетенції апарату райдержадміністрації, та розробляє проекти відповідних розпоряджень голови райдержадміністрації.

6. Бере участь у засіданнях органів місцевого самоврядування.

7. Забезпечує підготовку матеріалів на розгляд голови райдержадміністрації, організовує доведення розпоряджень голови райдержадміністрації до виконавців.

8. Координує діяльність структурних підрозділів апарату, організовує оперативно-технічний контроль за виконанням структурними підрозділами райдержадміністрації, органами місцевого самоврядування Конституції, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та нормативних актів центральних органів виконавчої влади, розпоряджень та доручень голови облдержадміністрації, та голови райдержадміністрації, інформує голову райдержадміністрації про стан цієї роботи.

9. Формує проекти планів роботи райдержадміністрації, затверджує плани роботи структурних підрозділів апарату і контролює їх виконання.

10. Забезпечує підготовку проектів розпоряджень голови райдержадміністрації та інших службових документів з питань, віднесених до компетенції райдержадміністрації; підписує додатки до розпоряджень голови райдержадміністрації, розробником яких є структурні підрозділи апарату райдержадміністрації.

11. За дорученням голови райдержадміністрації створює робочі групи та комісії із залученням працівників структурних підрозділів районної державної адміністрації для вивчення питань і підготовки пропозицій з проблем, які підлягають розгляду у голови райдержадміністрації або на засіданнях колегії, а також для опрацювання проектів розпоряджень голови райдержадміністрації та виконання інших його доручень з питань, віднесених до компетенції райдержадміністрації. При необхідності надсилає на експертизу структурним підрозділам райдержадміністрації, науковим та іншим компетентним організаціям проекти розпоряджень голови райдержадміністрації, інші документи.

12. Повертає структурним підрозділам райдержадміністрації, органам місцевого самоврядування, а також підприємствам, організаціям і установам

документи, які: підготовлені з порушенням законодавства; не входять до компетенції райдержадміністрації; подані голові райдержадміністрації з порушенням встановленого порядку їх підготовки і внесення.

13. Забезпечує надходження на державну реєстрацію до Головного територіального управління юстиції у Запорізькій області розпоряджень голови райдержадміністрації, які носять нормативно-правовий характер.

14. Забезпечує своєчасне доведення розпоряджень голови райдержадміністрації до структурних підрозділів райдержадміністрації, відповідних державних і громадських організацій, підприємств, організацій і установ, органів місцевого самоврядування, а тих, що носять нормативно-правовий характер та стосуються прав і обов'язків громадян, – до відома всього населення.

15. Забезпечує дотримання працівниками апарату правил внутрішнього службового розпорядку в апараті райдержадміністрації.

16. Затверджує посадові інструкції державних службовців апарату райдержадміністрації, крім посадових інструкцій керівників структурних підрозділів апарату райдержадміністрації, які безпосередньо підпорядковуються голові районної державної адміністрації, а з питань організації роботи апарату райдержадміністрації – керівнику апарату райдержадміністрації.

Затверджує посадові інструкції працівників апарату райдержадміністрації, які не є державними службовцями.

17. Забезпечує підготовку матеріалів з відзначення громадян, що проживають в районі, державними та урядовими нагородами, заохоченнями облдержадміністрації та райдержадміністрації.

18. Здійснює контроль за дотриманням в апараті Інструкції з діловодства, правил роботи з таємними документами.

19. Забезпечує облік, проходження, контроль за виконанням документів, їх зберігання та передачу в установленому порядку до архівного відділу райдержадміністрації.

20. Здійснює організацію бухгалтерського обліку в апараті райдержадміністрації.

21. За дорученням голови райдержадміністрації забезпечує захист інтересів райдержадміністрації в судах, представляє її інтереси в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування.

22. Забезпечує взаємодію структурних підрозділів та посадових осіб апарату зі структурними підрозділами райдержадміністрації, виконавчим апаратом районної ради, а також з органами місцевого самоврядування з питань, віднесених до компетенції апарату райдержадміністрації.

23. Проводить особистий прийом громадян з питань, що належать до компетенції апарату райдержадміністрації.

24. Організовує роботу щодо розгляду звернень громадян та забезпечує в установленому порядку доступ до публічної інформації, розпорядником якої є райдержадміністрація, апарат райдержадміністрації та структурні підрозділи райдержадміністрації.

25. Забезпечує сприяння виборчим комісіям у здійсненні ними своїх повноважень.

26. Керівник апарату райдержадміністрації забезпечує також виконання інших функцій та завдань апарату.

IV. Основні функції і завдання апарату щодо кадрового забезпечення діяльності голови районної державної адміністрації та його першого заступника і заступника

1. Підготовка проєкту подання голови райдержадміністрації до обласної державної адміністрації щодо звільнення з посад першого заступника та заступника голови райдержадміністрації.

Підготовка проєкту подання голови райдержадміністрації щодо призначення на посаду та звільнення з посади керівника апарату райдержадміністрації.

2. Підготовка проєкту погодження щодо призначення на посаду та звільнення з посади керівників територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, керівників підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, крім керівників установ, підприємств і організацій Збройних Сил та інших військових формувань України.

3. Підготовка проєкту подання голови райдержадміністрації до обласної державної адміністрації щодо погодження призначення на посаду та звільнення з посади керівників структурних підрозділів апарату райдержадміністрації.

4. Організація роботи конкурсної комісії апарату райдержадміністрації під час проведення конкурсного відбору на посади державної служби категорій «Б» і «В».

5. Підготовка, опрацювання та випуск документів з питань призначення на посаду і звільнення з посади першого заступника та заступників голови райдержадміністрації, керівників структурних підрозділів райдержадміністрації зі статусом юридичних осіб публічного права та інших осіб, призначення і звільнення яких віднесено до компетенції голови райдержадміністрації.

6. Забезпечення документального оформлення вступу на державну службу, її проходження та припинення державними службовцями апарату райдержадміністрації та керівництвом структурних підрозділів райдержадміністрації.

7. Ведення облікової картотеки працівників райдержадміністрації, яких призначає на посаду і звільняє з посади голова райдержадміністрації, та працівників райдержадміністрацій, призначення та звільнення яких відбувається за погодженням з головою райдержадміністрації.

8. Підготовка спільно з відповідними структурними підрозділами райдержадміністрації проектів документів з пропозиціями про загальну чисельність, структуру і фонд оплати праці працівників райдержадміністрації.

9. Проведення семінарів для працівників райдержадміністрації та органів місцевого самоврядування з питань, віднесених до компетенції апарату.

10. Забезпечення розгляду та внесення в установленому порядку пропозицій щодо нагородження державними нагородами, нагородами Кабінету Міністрів України, обласної державної адміністрації та районної державної адміністрації працівників райдержадміністрації та представників трудових колективів району.

11. Підготовка проекту подання щодо преміювання та встановлення стимулюючих виплат голові райдержадміністрації.

V. Основні функції і завдання апарату щодо правового забезпечення діяльності районної державної адміністрації

1. Зберігання, системний облік та практичне застосування законів України, указів Президента України та інших нормативно - правових актів.

2. Організація правової роботи, спрямованої на неухильне додержання вимог актів законодавства структурними підрозділами та посадовими особами райдержадміністрації.

3. Забезпечення правильного застосування законодавства в райдержадміністрації, інформування голови райдержадміністрації про

необхідність вжиття заходів щодо скасування актів, прийнятих з порушенням законодавства структурними підрозділами райдержадміністрації.

4. Підготовка інформаційних, довідкових та інших матеріалів з питань застосування законодавства.

5. Забезпечення відповідності чинному законодавству проєктів розпоряджень голови райдержадміністрації, рішень колегії, а також інших актів райдержадміністрації.

6. Надання методичної допомоги структурним підрозділам райдержадміністрації, органам місцевого самоврядування (в частині виконання ними делегованих повноважень органів виконавчої влади) щодо правильного застосування норм законодавства під час виконання покладених на них завдань і функціональних обов'язків.

7. Здійснення, спільно зі структурними підрозділами райдержадміністрації перегляду розпоряджень голови райдержадміністрації, в разі необхідності підготовка пропозицій про внесення змін чи доповнень до розпоряджень голови райдержадміністрації або про визнання їх такими, що втратили чинність.

8. Проведення спільно з відповідними структурними підрозділами райдержадміністрації аналізу рішень виконавчого комітету сільської ради з питань виконання ним делегованих повноважень органів виконавчої влади та при виявленні невідповідності їх чинному законодавству, підготовка пропозицій про усунення порушень.

9. За дорученням голови райдержадміністрації проведення аналізу наказів керівників структурних підрозділів райдержадміністрації і подання висновків щодо відповідності їх чинному законодавству.

10. Організація претензійної та позовної роботи, здійснення контролю за її проведенням, представлення інтересів райдержадміністрації в судах.

11. Перевірка стану правової роботи та подання на розгляд голови райдержадміністрації пропозицій щодо її поліпшення, усунення недоліків у правовому забезпеченні діяльності райдержадміністрації.

VI. Основні функції та завдання апарату щодо організаційного забезпечення діяльності голови районної державної адміністрації та його заступників

1. Забезпечення реалізації Конституції і законів України, указів та розпоряджень Президента України, рішень Кабінету Міністрів України,

центральных органів виконавчої влади, розпоряджень голови облдержадміністрації та голови райдержадміністрації, які стосуються діяльності районної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування.

2. Контроль за дотриманням вимог Закону України “Про місцеві державні адміністрації” структурними підрозділами райдержадміністрації.

3. Перевірка за дорученням голови райдержадміністрації, заступників голови райдержадміністрації роботи структурних підрозділів райдержадміністрації щодо виконання ними Конституції і законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, центральных органів виконавчої влади, розпоряджень і доручень голови облдержадміністрації та голови райдержадміністрації. Інформування голови райдержадміністрації з цих питань.

Контроль за виконанням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади. У разі виявлення невідповідності акта органу місцевого самоврядування, прийнятого з питань здійснення делегованих повноважень органів виконавчої влади, законодавству здійснює дії відповідно до чинного законодавства.

4. Підготовка проєктів перспективного (річного), квартальних та оперативних планів роботи та інших заходів, які здійснюються в райдержадміністрації, на основі пропозицій заступників голови райдержадміністрації, керівників структурних підрозділів райдержадміністрації.

5. Організація підготовки засідань колегії райдержадміністрації, протокольних заходів голови райдержадміністрації, прес-конференцій, нарад та інших заходів, які проводяться головою райдержадміністрації та заступниками голови райдержадміністрації.

6. Організація підготовки проєктів розпоряджень голови райдержадміністрації та інших службових документів з питань, що входять до компетенції апарату, за дорученням голови райдержадміністрації, заступників голови райдержадміністрації спільно зі структурними підрозділами райдержадміністрації.

7. Аналіз за дорученням голови райдержадміністрації роботи органів місцевого самоврядування у межах і порядку, визначених законодавством, надання методичної та іншої практичної допомоги у поліпшенні організації їх роботи, підготовка пропозицій про поглиблення взаємодії райдержадміністрації з органами місцевого самоврядування у спільному вирішенні питань економічного, соціального та культурного розвитку відповідних територій.

8. Підготовка аналітичних, інформаційних та інших матеріалів з організаційних питань, що розглядаються головою райдержадміністрації.

9. Оперативний розгляд питань, внесених структурними підрозділами райдержадміністрації, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, та підготовка для голови райдержадміністрації проєктів відповідних документів або пропозицій про порядок подальшого розгляду і вирішення поставлених питань в межах компетенції апарату.

10. Забезпечення дотримання єдиного порядку реєстрації, опрацювання, проходження, контролю, зберігання та передачі в установленому порядку до архіву службових документів в структурних підрозділах апарату. Цей порядок визначається Інструкцією з діловодства та правилами роботи з таємними документами, які затверджує голова райдержадміністрації за поданням керівника апарату.

11. Внесення пропозицій до проєктів розпоряджень голови райдержадміністрації про розподіл обов'язків між головою, першим заступником, заступником голови, керівником апарату райдержадміністрації та про делегування їм окремих повноважень голови райдержадміністрації.

12. Випуск і оперативне доведення до виконавців розпоряджень голови райдержадміністрації, інших службових документів.

13. Забезпечення гласності діяльності голови райдержадміністрації та райдержадміністрації в цілому, вивчення і врахування думок та пропозицій органів місцевого самоврядування, населення при підготовці найбільш важливих документів.

14. Організація, спільно з відповідними структурними підрозділами райдержадміністрації, підготовки відповідних матеріалів та проєктів рішень районної ради, які вносяться на її розгляд головою райдержадміністрації.

15. Забезпечення виконання рішень районної ради в частині повноважень, делегованих райдержадміністрації районною радою.

16. Надання методичної допомоги структурним підрозділам райдержадміністрації, органам місцевого самоврядування з питань, що належать до компетенції апарату, вивчення та узагальнення їх роботи.

17. Організація особистого прийому громадян і розгляд звернень, що надійшли до райдержадміністрації, контроль за вирішенням порушених у зверненнях питань, узагальнення та аналіз пропозицій, що містяться в них, розробка пропозицій, спрямованих на усунення причин, які породжують обґрунтовані скарги і зауваження громадян.

18. Аналіз разом із структурними підрозділами райдержадміністрації соціально-економічної та суспільно-політичної ситуації на відповідній території, розробка та внесення голові райдержадміністрації пропозицій щодо її поліпшення; участь у підготовці звітів райдержадміністрації про виконання програм соціально-економічного і культурного розвитку району, а також про реалізацію повноважень, делегованих районною радою.

VII. Основні функції та завдання апарату щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності голови районної державної адміністрації та його заступників

1. Забезпечення ведення діловодства, дотримання службової таємниці.

Опрацювання документів, що надходять до райдержадміністрації, підготовка до них аналітичних довідкових та інших матеріалів, а також доручень голови та заступників голови райдержадміністрації.

2. Нагляд за належним утриманням державних символів у службових приміщеннях (Державний Прапор, зображення Державного Герба та інше).

3. Технічне забезпечення засідань колегії райдержадміністрації, нарад та інших заходів, які проводяться головою райдержадміністрації та його заступниками.

4. Контролює ведення бухгалтерського обліку, звітності та статистичної звітності з питань, що належать до компетенції апарату райдержадміністрації.

5. Контролює підготовку штатного розпису, видатків апарату райдержадміністрації та змін до нього.

6. Відповідає за здійснення фінансових розрахунків, пов'язаних із забезпеченням діяльності райдержадміністрації.

7. Здійснює контроль за раціональним використанням коштів, передбачених кошторисом витрат на утримання апарату, вносить пропозиції голові райдержадміністрації щодо їх ефективного і раціонального використання.

8. Підписує від імені райдержадміністрації господарські договори, які пов'язані з матеріально-технічним забезпеченням діяльності керівництва райдержадміністрації та апарату райдержадміністрації.

9. Забезпечення відповідного меблювання та оснащення засобами зв'язку і оргтехніки службових кабінетів голови райдержадміністрації та його заступників, працівників апарату.

10. Забезпечення транспортного обслуговування голови райдержадміністрації, його заступників.

11. Контроль за економним і раціональним використанням інвентарю, канцелярського приладдя та інших матеріальних цінностей.

12. Контроль за дотриманням встановленого в апараті порядку використання копіювально-розмножувальної техніки та інших засобів виготовлення друкованої продукції.

13. Облік забезпеченості структурних підрозділів райдержадміністрації приміщеннями, транспортними засобами, інвентарем та внесення пропозицій з цих питань голові райдержадміністрації.

14. Забезпечення голови райдержадміністрації, його заступників, працівників апарату телефонними довідниками, іншою друкованою продукцією для службового користування.

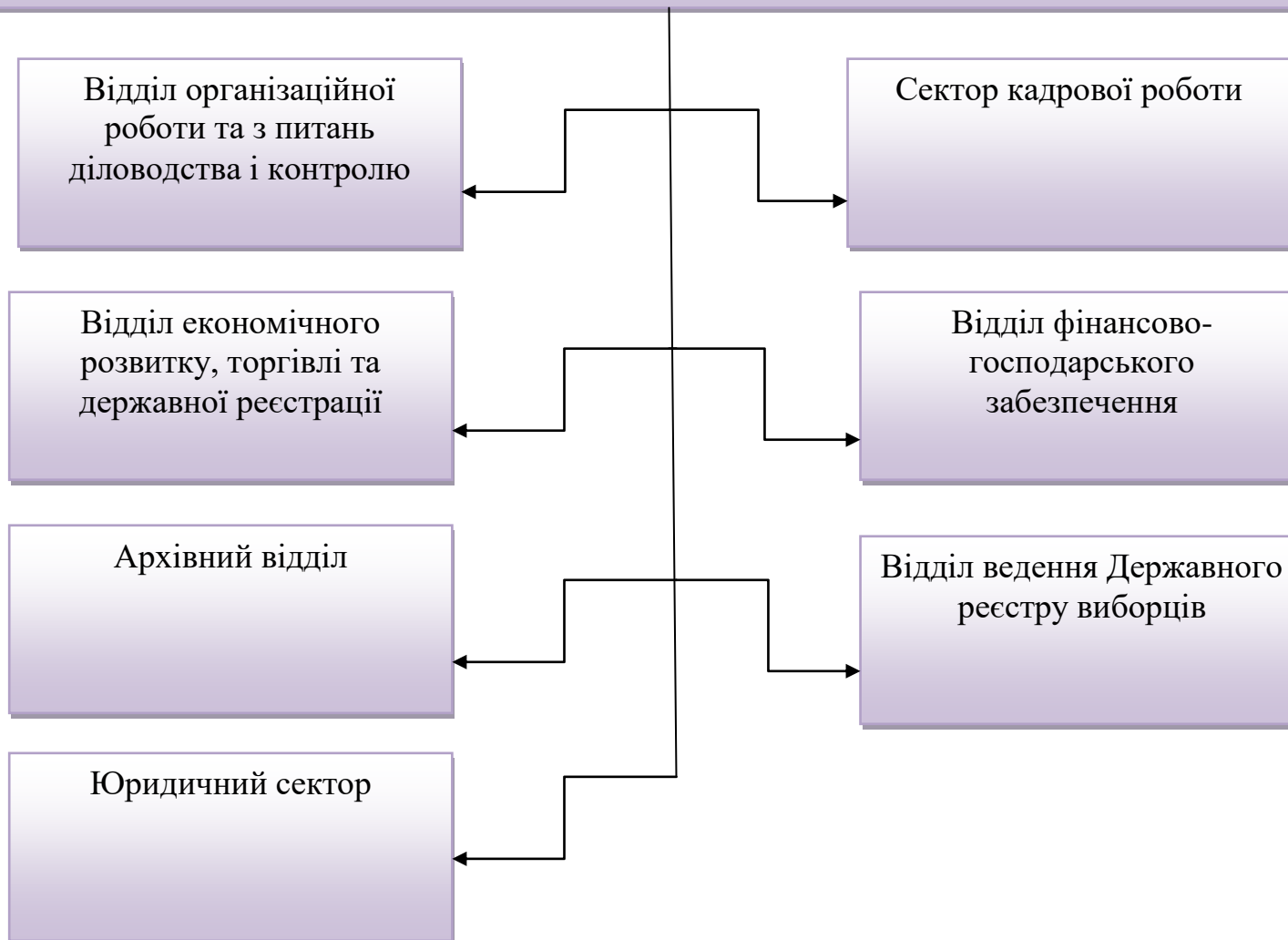
15. Організація чергування працівників апарату в службових приміщеннях у неробочі і святкові дні та в інший час.

16. Утримання в належному технічному, санітарному та протипожежному стані службових приміщень та інших споруд, а також прилеглих територій.

Керівник апарату

Н. КВАША

Відділи, сектори апарату Великобілозерської районної державної адміністрації

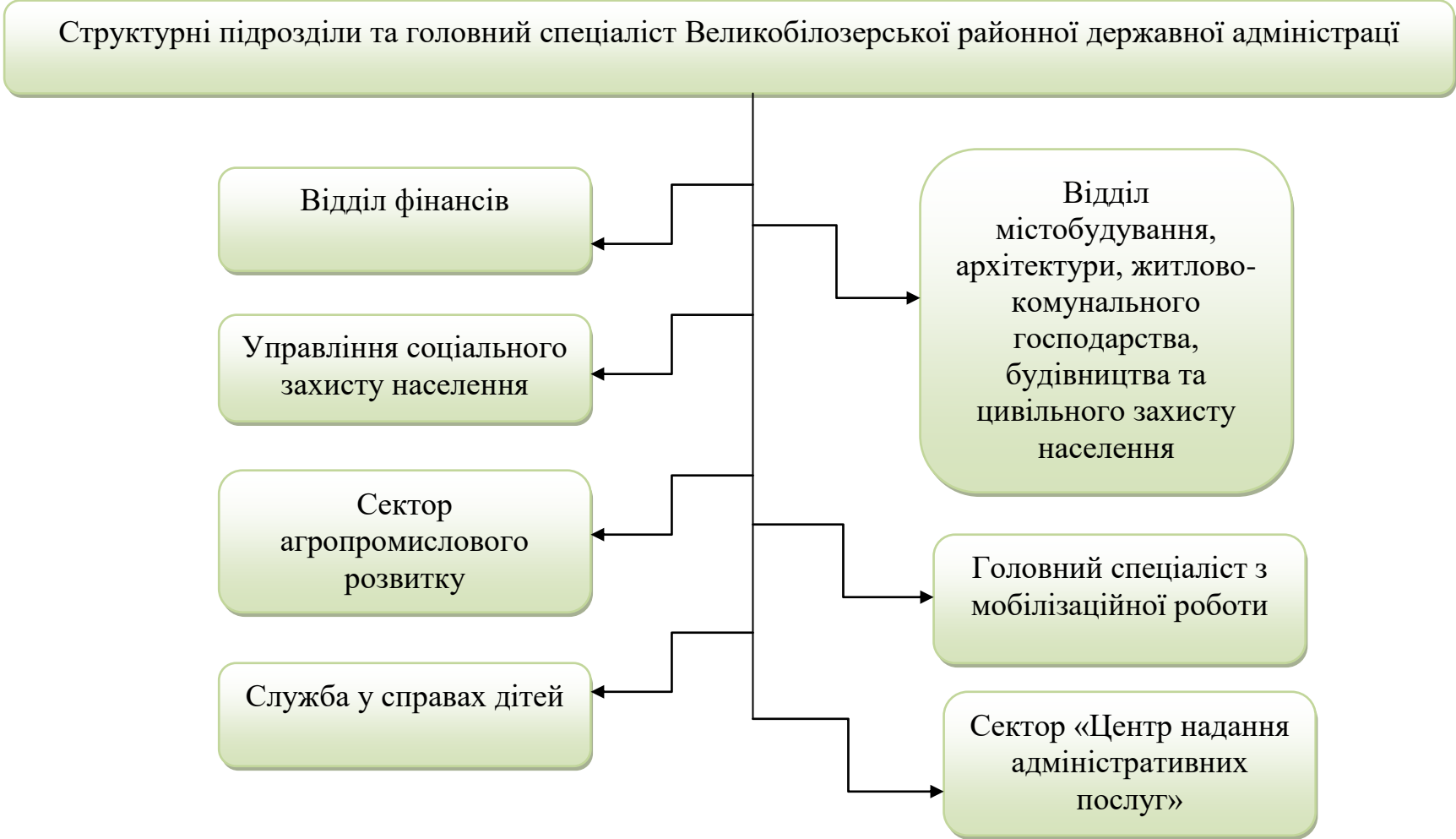

Рис. 1.3. Структура відділів, секторів, структурних підрозділів та головного спеціаліста Великобілозерської районної державної адміністрації Запорізької області

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Кравченко Таїсія Вікторівна, студентка 3 курсу магістратури, форми навчання заочної, факультету соціології та управління, спеціальність «публічне управління та адміністрування», адреса електронної пошти taisiachern@gmail.com,

– підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Інформаційне забезпечення системи управлінської діяльності державних службовців в Україні» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений;

– заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

– згоден на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) Кравченко Т.В.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (науковий керівник) Мірошніченко Г.О.